

Naročnina
Dnevna izdaja
za državo SHS
mesečno 20 Din
polletno 120 Din
celoletno 240 Din
za inozemstvo
mesečno 35 Din
polletno 210 Din
celoletno 420 Din
za inozemstvo
mesečno 55 Din
polletno 330 Din
celoletno 660 Din
za inozemstvo
mesečno 100 Din
polletno 600 Din
celoletno 1200 Din

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III
Rekopisi se ne vračajo, ne frankirana
pisma se ne sprejemajo. Uredništvo
telefon šte. 50, upravnštvo šte. 328

SLOVENEK

S tedensko prilogo »Ilustrirani Slovenec«

Cene oglasov
1 stolp, peti vrsta
malih oglasov po 150
in 2D, večji oglas
nad 45 mm višine
po 250 Din, velik
po 3 in 4 Din, v
uredniškem delu
vrednosti po 10 Din
Pri večjem o
naročilu popust
Izide ob 4 zjutraj
razen ponedeljka in
dneva po prazniku

Političen list za slovenski narod

Uprava je v Kopitarjevi ul. št. 6 - Čekovni
račun: Ljubljana šte. 10.650 in 10.349
za inzerate, Sarajevo št. 7563, Zagreb
št. 39.011, Praga in Dunaj št. 24.797

V težkem položaju ljudstva in države.

BORBA RADIČEVCEV Z NIKIČEM. — REZIM, KI MU NIHČE VEČ NE ZAUPA. — STALIŠČE OPOZICIJE.

Belgrad, 17. jul. (Izv.) V razpletu krize ni bilo danes zaznamovati nobenih posebnih dogodkov. Gotovo je eno, da radičevci še vedno vztrajajo pri svoji zahtevi, da se Nikič izključi, ker postaja Nikičeva akcija med ljudstvom za Radiča vedno bolj nevarna.

Tekom današnjega dneva je dobil Nikič od mnogih organizacij oficijelne Radičeve stranke brzojavke, da se mu priključujejo. Med temi so nekateri brzojavi iz Slovenije. Iz izjav posameznih Radičevih prvakov se da sklepati, da bodo proti Nikiču podvzeli vse in da so celo pripravljeni stopiti v opozicijo. Tega jim seveda nihče ne verjame, ker je jasno, da žive oni samo od vladne pomoči.

Posebno je zanimiva izjava dr. Košutiča, znanega podtajnika v železniškem ministertvu. Izjavil je, da je Nikič poskušal podkupiti poslanca Šalamona, da bi prestopil k njemu in da notranji minister pritiska na posamezne poslance, da bi odobrili Nikičevo akcijo.

Radi te izjave je danes Nikič dal naslednje pojasnilo: »G. Košutič je smatral za potrebno izjaviti stvari, iz katerih je razvidno, kako nizko taksira on svoje tovariše v stranki in jih smatra vse za nevarne za integriteto svojega kluba.

Košutič je govoril o nasilju in podkupovanju. Moj razgovor z narodnim poslancem Šalamonom je popolnoma napačno reproduciral. Hočejo mi imputirati, da sem hotel Šalamona podkupiti. Moje srečanje s Šalamonom se je zgodilo takole: V družbi s pomočnikom trgovskega ministra g. Stjepanom Jankovičem in g. Peravanom sem šel po Terazijah in srečal Šalamona. Pozdravil me je in vprašal sem ga, kako je bilo v Zagrebu. On: »E, kaj češ, če nisi bil tam.« Nato je tožil o poplavih, ki je v njegovem kraju porušila gostove. Nato sem rekel: »Ako bo treba, bom tudi jaz pomagal, da se bo šlo ljudstvu na roko.« Tako sem Šalamonu odgovoril. Tu pa prihaja Košutič s infamno trditvijo, da Nikič kupuje duše, Maksimovič pa da pričanja nasilja. Košutiča bom za storjene žalitve tožil pri sodišču. Košutič namreč ni poslanec, zato ga ne varuje imuniteta. Poleg tega obstoja proti

Košutiču obtožba, da na svojo roko daje Radiču in njegovi familiji salonski voz, da se vozijo širom Jugoslavije, dasiravno za to nimajo pravice.

Vsi ti momenti dokazujejo, da med Nikičem in med radičevci ni nobenega kompromisa več, in da e z ene kakor z druge strani pripravljajo na ogorčeno borbo med ljudstvom. Radičevci s svoje strani uvidevajo težaven položaj in se poskušajo približevati opoziciji.

Ožji opozicijski blok gleda na vse dogodke ravnodušno. V njegovih krogih prevladuje popolno soglasje in vse intrige proti opoziciji ne bodo imele uspeha. Poštena in pravična politika, ki jo je blok dosedaj vodil, mora imeti uspeh in opozicijski blok mora priti do tiste veljave, ki je potrebna, da se država in ljudstvo rešita iz teške krize, v katero sta zašla, deloma vsled dosedanjega sistema, deloma vsled drugih nesreč, ki so našo državo zadele.

V opozicijskih krogih se mnogo komentira dejstvo, da je skušala vlada v poslednjem času dobiti v inozemstvu posojilo. Kakor smo iz zanesljivih virov zvedeli, so vlado povsod odbili. Posebno značilno je, da je Anglija odklonila vsakršna pogajanja. Današnjemu režimu nikdo ne verjame, na njegovo stabilnost in nanj nihče nič ne da. Kar se tiče Radičevih poskusov, da bi se pridružil opoziciji, je treba ponovno naglasiti stališče opozicije. Po njenih izjavah bi bilo razmerje približno takole: Z radičevci imajo zelo slabe skušnje. Zato si je težko misliti, da bi bilo z njimi mogoče ustvariti trajen arrangement. Radičevci, posebno pa voditelj Stjepan Radič, so se izkazali za nesposobne za realno politiko v opoziciji in v vladi. Ako bi radičevci to želeli, bi se lahko ustvaril sporazum ad hoc, ki bi bil naperjen proti vladi, kakor smo ga že ustvarili ob priliki glasovanja o aferi Rade Pašića. Samega sporazuma ne bi mogli ustvariti niti s Pribičevićem, niti z Radičem. Radičevci so se zapletli v zelo težaven položaj, sedaj bi pa hoteli, da jih rešuje blok. Posebno bi bilo težko ustvariti sporazum z Radičem za sodelovanje v vladi, ker bi on po stari navadi rušil vsako vlado.

Pri davkih mora biti Slovenija vedno prva

SEJE ODBORA ZA DAVČNI ZAKON ODGOĐENE DO 18. AVGUSTA. — 20. SEJ — 30 ČLENOV. — NIHČE NE VE, KAJ BO PRINESEL NOVI DAVČNI ZAKON. — V SRBIJI SE DAVKI NE SMEJO ZVIŠATI.

Belgrad, 17. julija. (Izv.) Odbor za davčni zakon je danes razpravljal o čl. 23. do 30. Čl. 23. govori, da morajo vse oblasti izvršiti navedbe komisije za ugotovitev čistega zemljiškega davka brez odlaganja. Po kratki debati je bil člen sprejet nespremenjen. Čl. 24. odreja vrstni red, po katerem pridejo posamezne pokrajine na vrsto glede določanja čistega donosa.

Posl. Kulovec navaja statistiko, koliko so posamezne pokrajine plačale zemljiškega davka med 1920-26. Statistika jasno kaže, da je Slovenija sorazmerno največ plačala, nato pa našteva po vrsti druge prečanske pokrajine. Najmanj pa sta plačali Srbija in Crnogora. Sedaj se odreja komisija najprej za delo v naših krajih, in šele za Srbijo in Crnogoro. Logično in pametno bi bilo, da bi začele komisije s svojim delom tam, kjer so glede zemljiškega davka razmere najbolj neurejene. Stavljajo tozadevne predloge. Minister Perić je skušal opravičevati svoj predlog. Prepričal pa ni nikogar. Večina je predlog sprejela nespremenjen.

Pri čl. 27. se je razvila debata. Ta člen govori o pravilniku ki naj ga izdela finančni minister za delo komisije. Posl. Kulovec je že enkrat poudaril, da se finančnemu ministru ne more dati tako široko pooblastilo, da brez zakonske osnove, sam od sebe odreja delo komisije, ki odloča o višini davka. Navaja zglede iz davčnih zakonov drugih držav. Končno predlaga, da sme izdati finančni minister pravilnik samo v sporazumu z Glavnim zadržnim savezom in centralami Kmetijskih zvez. Enako so govorili tudi drugi člani opozicije. Večina je člen sprejela s Kulovčevim predlogom, da se mora pri sestavi pravilnikov upoštevati Glavna zadržna zveza.

Čl. 28. določa, da nosi stroške za te komisije državni proračun. Čl. 29. je bil sprejet nespremenjen. Čl. 29. govori o davčni lestvici.

Določa 20 odstot. davka od čistega katastrskega donosa. Člen se je odložil. Čl. 30. določa, da ostane zemljiški davek v dosedanjih oblikah, dokler ne stopi novi zakon v veljavo. Po kratki debati je večina sprejela tudi ta člen brez izpremembe.

Nato je predsednik izjavil, da odlaga se je tega odbora do 18. avgusta ob 4. popoldne in je sejo zaključil. Značilno je, da je imel ta odbor dosedaj 20 sej, pretresel pa samo 30 členov, načrt pa ima 160 členov. Ugleden član radikalnega kluba je izjavil, da je samo enkrat glasoval za nek zakon, pri katerem ni poznal finančnega efekta. Tega ne bo nikdar več storil. Pri tem zakonu pa živa duša ne ve za finančni efekt. Gotovo je, da uvaža ta zakon povišanje davkov, povišanje tudi za Srbijo. Tega pa ravno ti ljudje nečejo dopustiti. Povišanje bi dopustili za prečanske kraje. Če bi novi zakon vseboval povišanje davkov za Srbijo, potem mislijo, da je boljše, da ostane pri starem davku in pri stari davčni neenakosti med prečanskimi in srbijanskimi kraji.

Preiskava korupcije.

Belgrad, 17. julija. (Izv.) Na današnji seji anketnega odbora je predsednik Mihajlovič sporočil, da je bil osebno pri predsedniku belgrajskega sodišča in da mu je obljubil, da se bo potrudil, da dobi anketni odbor čimprej razne spise o aferi R. Pašić. Nato so se čitali spisi o zadevi radikalne interpelacije proti demokratu Jokiću in Kumanizuri radi bencinskega in strojnega olja. Stvar izvira iz l. 1919., ko je bil minister za prehrano pokojni Bukšek, ki je sklenil pogodbo s tvrdko Petar Rajković za dobavo 4 tankov bencina in olja v vrednosti 23 milijonov 576 tisoč 07 romunskih lejev. Prihodnja seja bo v ponedeljek. Nadaljevalo se bo čitanje teh spisov.

Izjava šefa vlade o znižanju urad. plač.

VLADA APELIRA NA PATRIOTIČNOST IN KULTURNOST URADNIŠTVA

Belgrad, 17. jul. (Izv.) Popoldne je finančni minister Perić obiskal predsednika vlade. Poročal mu je o načrtu, ki ga je izdelal glede redukcije in znižanja uradniških plač. Ker se ministrska seja radi odhoda ministrov v poplavljenе kraje ni mogla vršiti, ni ta načrt prišel v meritorno razpravo. Predsednik vlade Uzunović je, ko je zvečer odhajal iz svoje kabineta, dal častnikarjem o zadevi znižanja uradniških plač, ko so ga opozorili na ogorčenje uradnikov, izjavo, kjer pravi, da ogorčenje uradnikov za vlado ni nobeno merilo. Vlada smatra, da je svoj korak dovolj preudarila. Dejal je, da so uradniki v naši državi stan, ki je najbolj patriotičen in najbolj kulturn. Zato bodo lahko razumeli nujnost

tega vladnega koraka in ne samo, da ga bodo razumeli, ampak da tudi ne bodo proti njemu protestirali. Uradništvo mora vedeti, da je ta korak začasen in da je v interesu celokupnega prebivalstva in dežele. Ta korak je bil že pri dosedanjih krizah potreben, sedaj pa je potreben radi poslednje katastrofe, ki je zadela našo domovino. Ta katastrofa je najbolj zadela poljedelce in s tem poljedelstvo, trgovino in industrijo. Zato je vlada popolnoma prepričana, da bodo uradniki razumeli nujnost teh začasnih ukrepov. O posameznostih ni hotel dati Uzunović nobenih izjav več. Finančni minister je obljubil, da bo dal tozadevna pojasnila v ponedeljek.

Deseti Briandov kabinet padel.

CAILLAUXOV PREDLOG PROTIUSTAVEN. — HERRIOT PROTI — VLADA V MANJSINI ZA 45 GLASOV.

Pariz, 17. julija. Potem ko je finančni odbor odklonil prvi člen pooblastilnega zakona, kakor ga je predlagala vlada, je finančni odbor ta člen na novo formuliral in novo formulacijo sprejel. Vlada se z novo formulacijo ni zadovoljila. Razlike med vlado in finančnim odborom ne obstoje v principijelnem vprašanju pooblastila kot takega, ampak le v različnem postopku. Calliaux je izjavil, da bo v parlamentu zagovarjal vladin predlog brez ozira na sklepe finančnega odbora. Vladni krogi še vedno upajo, da bo mogoče najti izhod in preprečiti vladno krizo. Vsekako pa obstoja velika možnost, da vlada v parlamentu propade.

Pariz, 17. julija. (Izv.) Diferenca med finančnim odborom in ministrom je v bistvu v zahtevi finančnega odbora, da se pod nobenim pogojem ne sme uporabiti za sanacijo zlata rezerva Banque de France.

Pariz, 17. julija. (Izv.) Pooblastilni zakon, kakor ga je predlagal in zahteval Calliaux, se glasi: člen 1. Vlada se pooblašča, da s sklepi ministrskega sveta izdaja odredbe z veljavo zakona, ki so potrebne za ozdravljenje finančnega stanja in stabilizacijo valute. Člen 2. Dekreti, ki bodo vsebovali določila o državnem proračunu, mora vlada predložiti zbornici ob začetku rednega zasedanja parlamenta v letu 1927 v naknadno ratifikacijo.

Vlada utemeljuje svoj predlog s tem, da predlog vsebuje zahteve komisije strokovnjakov, ki jih je zbornica že odobrila. Vlada potrebuje toliko polnomoč ne morda radi tega, ker hoče potisniti parlament ob stran, ampak zato, da bo mogla ukrepati s potrebno hitrostjo. Da se izogne vlada vsaki sumnji protustavnega ali neparlamentarnega postopanja, hoče takoj označiti svoje namere.

Romunija odklanja prijateljsko pogodbo z Grčijo.

Bukaresta, 17. julija. (Izv.) Minister za zunanje zadeve Mitilineu je dobil od grške vlade formalni predlog, da naj se začne takoj pogajanja za sklenitev prijateljske pogodbe, vojaške konvencije in razsodiščne pogodbe.

Ministrski svet je v principu predlog grške vlade sprejel. Ministrski predsednik pa se je postavil na stališče, da trenutno ni oportuno

pričeti pogajanj. Zato bo romunska vlada odgovorila negativno.

Ministrski predsednik Avarescu bo med 25. t. m. in 1. avgustom potoval v Italijo, kjer bo pričel pogajanja o novem sporazumu za skupno balkansko politiko teh dveh držav na popolnoma novi podlagi.

Izpremembra poljske ustave.

Varšava, 17. jul. (Izv.) Pilsudski je že ob državnem prevratu in takoj ko je prevzel oblast izjavil, da so poljske politične razmere ozdravljive le, če dobi vlada in državni predsednik obsežnejši vpliv na vodstvo državnih poslov, zlasti večjo moč napram parlamentu. S tem se je sprožila misel na izpremembo ustave, ki so jo spočetka zagovarjale nekatere levičarske stranke, v nadaljnjem razvoju pa vedno bolj tudi desnica. Pilsudski sam ni hotel prevzeti predsedstva republike ravno radi tega, ker vprašanja izpremembe ustave ni bilo mogoče hitro rešiti. Vlada je za prehodno dobo predložila zbornici zakonski načrt o začasnih izjemnih pooblastilih. Ustavni odbor je ta načrt obdelal. Izjemni zakon ukinja proporcionalni sistem pri državnozbornskih volitvah in zviša starost za volivno upravičenost. Poseben zakon daje državnemu predsedniku zelo obširna pooblastila, ki ve-

ljajo do oktobra 1927. Ta pooblastila dajejo vladi možnost, da izdaja dekrete z zakonsko močjo glede reorganizacije in poenostavitve državne uprave, glede izenačenja zakonov delavske zakonodaje, socialne zakonodaje, glede odredb, ki so potrebne za varstvo ravnotežja državnega proračuna, stabilizacije valute in izboljšanja gospodarskega položaja v državi. Izrecno pa zakon navaja, da se izjemno pooblastilo ne nanaša na odobritev državnega proračuna, določitev števila vsakoletnih rekrutov, sklenitev mednarodnih pogodb, na napoved vojne, na upravljanje novih davkov, zvišanje carin ter izpremembo volivnega reda.

Predlogi ustavnega odbora se izročijo plenumu sejma. Posamezne stranke, ki so glasovale v odseku za predlog, so že izjavile, da ga bodo sprejele tudi v sejmju. Le Nemci in Judje so si pridržali prosto roko glede nadaljnjega postopanja.

Bankrot.

Mi smo dejali že ob polaganju temeljnega kamna naše državne stavbe, da ne bo šlo in da se stavba mora prejši ali slej zrušiti. Narava ne trpi skokov, zahteva pa tudi svoja prava. In narodi, državno ozemlje niso zato tukaj, da bi služili oblastiželjnosti političnih parvenijev, ampak da živijo svoje lastno življenje. Preko vseh teh dejstev je šla dosedanja jugoslovanska politika svoja pota in danes govorijo zopet dejstva.

Dejstvo je, da je dosedanja državna teza popolnoma skrahirala. Morda bi si skrajni centralizem podaljšal življenje vsaj navidezno, če bi na najvišjih mestih državne uprave in zakonodaje stali sekularni možje s svetovno izobrazbo, resnično napredni in v delu ambiciozni ter bi državni uradniški aparat bil na svojem mestu. A tega ni. Slabost, niti povprečnost, nadutost, pa korupcija se je vgnezdila v državo in življenje narekuje dejstva:

Dejstvo je, da v nobenem oziru ne dohite vamo drugih držav, da ves državni aparat ni bil niti toliko življenja zmožen, da bi obudil v življenje vsaj ustavne določbe, vsaj v grobi obliki. In če so mu pošle že moči, ko je obujal to dete k življenju, kdo naj bi bil prepričan, da ga dovede do razmaha in v polno-moško dobo?

Dejstvo je, da je celokupna država spoznala svoj položaj, njeni sestavni deli pa doživeli vsak svoje popolno razočaranje. Zaradi svoje in državne usode so z elementarno silo buknili na dan klici: Bosno Bosancem, Hrvatsko Hrvatim, Vojvodino Vojvodincem. — Klici po združitvi Dalmacije z Bosno in Hercegovino v eno samo upravno in zakonodajno celoto, ki bo zmožna rešiti te kraje splošnega poloma, klici po spremembi upravnega režima v Srbiji, da o naši Sloveniji niti ne govorimo. Vse, kar je bilo v zvezi z dejanskim življenjem, pa naj bo že to katerakoli plat človeškega udejstvovanja, se je pripravljalo na skrajni odpor proti uničenju. In dejstvo je, da je to dejansko življenje rodilo l. 1924 vlado Ljube Davidovića, ki pomeni prvo zmago svobode in začetek poti do pripustitve povsem naravnega razvoja, edine garancije zadovoljstva, napredovanja in tako splošnega blagostanja. In zopet je tudi dejstvo, da je zloglasni PP-režim imel edini dokaz za obstoj na svoji strani: protustavnost, protizakonitost in skrajno nasilje nad državljanji.

Neparlamentarno, torej tudi protustavno je že prišel na krmilo, nasilje in protizakonitost je bila njegova edina delavnost. A tudi tu je šel naravnaj razvoj svoja pota. Vključ primeroma nizki izobrazbi velikega dela našega prebivalstva, vključ torej dosledno majhnih političnih izobrazbi, in naravnost nečuvstvenemu vplivu političnega in policijskega aparata na volivce, vključ nasilstvom, grožnjam, pretnjam, brskiranju neodvisnosti sodišč, je vendar volivstvo Davidović-Koroščeve vlade odneslo večino!

Dejstvo je tudi, da se je zgradila vlada RR na principih že davno skrahirane politike, in dejstvo je tudi, da je ravno radi tega morala doživeti popoln bankrot. Morda je imel g. Radić, ki mu je priznati, da se veliko giblje med ljudstvom in bi torej moral poznati vsa politična premisa je nujno privedla do njegove težnje, mnogo dobre volje, a dejanj-političnega bankrota, življenje je šlo tudi preko njega! Že PP-režim je moral operirati z barbarstvom in dejstvo, da je RR-režim samo njegovo nenaravno nadaljevanje, ga je dejansko že izvrglo iz ljudskega življenja.

Ideje in program slovenske ljudske stranke so danes dejansko v naravnih srečih vseh državljanov, ker odgovarjajo bistvu človeškega individualizma, pa naj se že nahaja v katerikoli organizaciji. Nam ne gre za obliko, nam gre za vsebino. Zato je končno tudi vseeno, v kaki pravni obliki bo naravni razvoj završil svoj zmagoviti pohod, dasi oblike — pravne sankcije spričo dosedanjih izkušenj ne moremo zanemariti. Glavno je zadovoljstvo, blagostanje, napredek, zdrava ljudska svoboda, ki je z zdravo družino vred vir in celica zadovoljne in mogočne države.

Bankrot centralistične vidovdanske politike s primerno primesjo absolutizma njenih nosilcev je dejanski. Morda bo režim v svrhu podaljšanja življenja segel nazaj po sredstvih PP-režima, a države ne bo rešil, življenje bo šlo s hitrostjo hudournika preko njega. In nedvomno bo rodil še več nasprotnikov nazadnjaštva, še več ljudskih in iskrenih prijateljev države, ki se bodo postavili borbeno in s prepričanejšo v službo naroda, da mu pripomorejo do plodonosnega naravnega razvoja. In v tem je naša zmagal!

SESTANEK VODITELJEV OPOZICIJE.

Belgrad, 17. julija. (Izv.) Dopoldne so se sestali voditelji opozicije: Davidović v imenu demokratskega kluba in Kulovec v imenu Jugosl. kluba. V vseh krogih je vzbudilo senzacijo, da se je sestanka udeležil znani voditelj Jovanovičevega kluba, bivši prosvetni minister Velja Vukičević. Razpravljali so o političnem položaju in pri tem ugotovili, da sedanja vlada ne kaže dovolj sposobnosti za te-žavni kritični čas, ki ga naša država preživlja.

LJUBA JOVANOVIĆ BOLAN.

Belgrad, 17. julija. (Izv.) Ljuba Jovanović je danes obolel. Ostati je moral v postelji in poklicati zdravnika.

Beleške

△ Nazadnjaštvo nima pojma o naprednosti, reakcionarna miselnost ne razume svobodnjaštva, absolutizem je nasproten demokraciji, centralizem onemogočuje uveljavljanje avtonomističnih principov, in ni čuda, če »Jutro« trdi, da vidovdanska ustava ni centralistična, imenuje avtonomistični program SLS »zablodo« in pristavlja: »Seveda je tu bila zadaj obča rimska politika, ki je želela slabotno in razkosano Jugoslavijo, a odgovornost rimske eksponentke SLS in njenih vodij zategadelj ni nič manjša.« — I seveda! Zato so avtonomistične države kakor n. pr. Švica in Amerika tako slabotne in razkosane! In seveda si mora »Jutro« tudi tu privoščiti malo denunciranja in falzificiranja. Brez tega bi tu ne bila zadaj obča jugoslovanska politika in odgovornost njene eksponentke SDS prevelika.

△ »Jutro« in učiteljstvo. »Slovenec« se je dostojno zavzel zato, da se učiteljstvo otrese demokratske knute. »Jutro« naravno vpije, natolcuje brca, na levo in na desno, prinaša afrikanske vesti »o klerikalizmu«, roti in roti... Ali mislite, da vam bomo odgovarjali? Odgovoril vam je že napredni »Narodni dnevnik« tako, da je bilo kar za zagrabititi in odgovorilo vam je napredno učiteljstvo samo, ki je začelo deklaracijsko gibanje, da se vendar reši trinoštva SDS in odgovorila je SDS sama, ko je za celjski sestanek deklarirala grozila s Pribečevićem... pa je stvar v redu!

△ Borba za Dalmacijo. Radić je pred časom ljuto napadal radikale, ker da je Dalmacija hrvatska. Dr. Subotić odgovarja v »Politiki«, da je Dalmacija srbska in da so samo Srbi bili oni, ki so rešili slovanski značaj Dalmacije. Dr. Angelinović odgovarja obema v splitski »Novi Dobi«, da je Dalmacija jugoslovanska. Zagrebški »Novosti« prinašajo sliko dvoboja med Radićem in Pašićem in Mussolinijem, ki grabi iz Italije: Viva Pašić, viva Radić! Pametna genta! Tempo lavora per noi! In zedinili so se na nettunske konvencije...

△ Res bi bil čas... Denuncijant mora iti svoja pota. »Jutro« pa mora pisati: »Čas bi bil, da SLS prosi v Vatikanu za dovoljenje, da se politika (namreč njena) spremeni... Mi pa pravimo: čas bi bil, da sreča »Jutro« vsaj senca resnosti.

△ SDS »Jutro« in Žerjav in samouprava itd. Da gremo tudi mi po vrsti, moramo malo naštevati. »Jutro« pravi: Leta 1920 je SDS postavila program upravne dekoncentracije... Dr. Žerjav je razvil ideje v jasni obliki... SDS se je borila za samoupravo... sad njenih idej je zakon o oblastni in srezki samoupravi... no — in: mnogoletna laž SLS o centralizmu demokratov je sedaj na smrtni postelji in »Slovenec« se toži po njej... Ker pa je treba vse, kar »Jutro« piše, razumeti ravno nasprotno, da odgovarja resnici, in da bo tudi samo verjelo, je najbolje, da pridemo s fakti na dan. Prvič je dejstvo, da se oblastne skupščine niso izvedle, dasi zakon pravi izrecno v predhodnih odredbah t. z., da se morajo izvršiti v 3 mesecih, in dasi je SDS imela spričo dolgotrajnega vladanja priliko pokazati, da vsaj spoštuje zakon. Drugič: PP režim je izdelal načrt za občinski zakon, kjer bi »občinski čato« bil komandant občine, odgovoren notranjemu ministru. Seveda bo »Jutro« vse to tajilo, zato moramo pokazati »borbo SDS za samoupravo« in »ideje v jasni obliki dr. Žerjava« iz prakse. SDS je razpustila občinske odbore oziroma odstavila župane v sledečih občinah — seveda niso to vse: — Ljubljana, Ježica, St. Vid nad Ljubljano, Vič, Moste, D. M. v Polju, Radovljica, Medvode, Podgorica, Žužemberk, Krize pri Trzinu, Motnik, Grosuplje, Šmihel-Stopiče, Trebeljevo, Kotredež itd. itd. okrajne zastope, hranilnice, gasilna društva itd. itd. (— Seveda, nikakor ne radi tega, ker so bile v nasprotnih rokah, ker ima ja SDS »ideje v jasni obliki...« in seveda je te občine razpustila samo radi svoje ljubezni do samouprav in seveda dokaže »Jutro« najbolje, da to ni res, če začne trditi, da jih je razpustila — SLS! Saj so na Vidovdan tudi »klerikalci« prvi streljali...

△ Taki so ti klerikalci! »Jutro« piše: V klerikalni stranki nevarno poka, in da bi odvrnili pozornost ljubljanske javnosti od zakulisnih intrig, ki stresajo vrste klerikalne stranke, se je »Slovenec« zagnal z vso silo v razmotrivanje vprašanja ljubljanske avtonomije. — Pa ne samo to. Vrgel se je »Slovenec« zraven še na opisovanje poplav, pa na polom centralizma, pa na slovensko Prekmurje, pa na zadevo mariborske mestne hranilnice, pa na znižanje uradniških plač itd. itd. — vse samo zato, da bi se ne slišalo in videlo, kako v klerikalni stranki poka. A »Jutro« to vseeno sliši, ker sliši tudi klerikalno fravo rasti. Zato bo pa »Jutro« tudi malo zmešalo klerikalne karte, vsaj da »Slovenec« ne bo imel vzroka razmotrivati vprašanja ljubljanske avtonomije: SDS bo nemudoma odpoklicala svoje gerente z ljubljanskega magistrata in zahtevala, da se Ljubljani vrne avtonomija. Hal!

△ Komu naj verjamemo? Radić in dr. Janjić sta se vozila skupaj na Sušak. Radić je izjavil, da je dr. Janjić ga prosil, naj dovoli, da potuje z njim skupaj, pa je Radić odvrnil, da z dr. Janjićem noče imeti nobenega opravka. Dr. Janjić pa trdi, da ga je na zagrebški postaji pozval zet Radića dr. Košutić v Radićevem imenu, da pride v vagon. Dr. Janjić pa je to ponudbo odbil, ker da noče imeti več opravka s Stjepanom Radićem. — Treba bo vsekakor razsodišča. Mi bi za razsodnika pred-

lagali gosp. Janeza Pucija in to radi tega, ker je v Celju tako lepo govoril o lažnjivem človeku in lažnjivi politiki...

Kaj bo s kulturno avtonomijo na Koroškem?

Koroško vprašanje ne bo prišlo še kmalu do miru. Preveč ljudi se v to vprašanje vtika, in narodna strast je še premalo poglobila. Naši renegatje se hočejo svetu izpričevati za Nemce s tem, da naprej dvigajo skrajne nemške zahteve in da pri vsaki priložnosti odklanjajo vsako pogajanje s Slovenci.

Neki Poukar predlaga zadnje dni v »Bauernzeitung«, naj Nemci krenejo drugo pot: naj se najprej izpopolni nemško šolstvo v coni A — med Slovenci torej — šele potem se naj ponudi Slovincem kak napisan papir pod pogojem, da se Nemcem v Jugoslaviji da kulturna avtonomija. K zahtevi jugoslovanskih Nemcev naj Koroška ustreže zahtevam Slovincem, pravi omenjeni Poukar: »Iredentistiško orientiranim ljudem ni za varstvo svojega naroda, ki ga nihče ne ogroža, marveč za vse drugo, to vemo iz zanesljivega vira...«

Sumničenje z iredentno morajo koroški Slovenci seve z vso odločnostjo odklanjati. Postavili so se na postavno stališče, a zato zahtevajo postavne pravice, to je seve za Slovence tu kakor za Nemce tam edino praktična in mogoča politika. Trditve, da slovenskega naroda tu nihče ne ogroža, se bo lahko zavrnila. Po vseh naših 80 občinah se Nemci fabricirajo kakor čevlji v tovarni; če se v 20 letih pri ljudskem številu znižalo število Slovincem za več ko 100 odstotkov, in če ta narod ne izumira kakor Indijanci v Ameriki, potem mu menda le neka kuga razjeda mozeg? In kakšna? Saj jo poznamo. Sicer se nam res ne godi še, kakor Izraelcem v Egiptu, kjer so judovske fante metali v vodo kakor nepotrebne mlade mačke. Koroški Slovenci odklanjamo Poukarja in vse druge renegate kot informatorje o naših razmerah.

Sicer pa so naši Nemci sami očitno v zadregi. Svet le ni slep in ni gluhi, in če že kje kaj smrdi, se še povsod najdejo nosovi, ki smrad čutijo. Kulturne razmere na Koroškem smrdijo že dolgo. Naši Nemci bi radi kaj naredili: nekaj kulis morebiti in par komedijantov bi se vmes postavilo, a Slovenci do zdaj niso volje prevzeti kako vlogo. In ker ne maramo pustiti, da se z nami norčujejo, se nam očita v nekem dunajskem listu »Zahrtnost«, češ, voditelji iredentne oficijelno zakrivajo svoje želje in se varujejo jih precizirati. Petek in tovariši naj že predložijo določeno zbirko svojih želj... »ein genau umrissenes Wunschregister«. Dokler Nemci vidijo v naših samoposebi umevnih kulturnih zahtevah samo nek »Wunschregister« kakor ga otroci pišejo Miklavžu, dokler so mnenja, da so naši zastopniki, ki zastopajo najprimitivnejše naše človeške pravice, radi tega iredentovci; dokler našim zastopnikom ne pripoznajo poštenega namena; dokler so mnenja, da se tu ne ogroža noben Slovenec — je za Slovence pač težko sploh spuščati se v kaka pogajanja. Koroški Slovenci iščejo svoje pravice že 70 let, lahko še nekoliko potrpe, drugo vprašanje je, ali bodo mogli potrpeti Nemci v Jugoslaviji, ali v Italiji. Pogajali se bomo z Nemci, ali poprej morajo pripoznati, da ima tudi Slovenec pravico do svojega kulturnega razvoja, da tu ni merodajno večje ali manjše število ljudi.

Sicer bi se dala naša kulturna avtonomija utemeljevati na mirovni pogodbi, toda Nemec noče umeti nobenega jezika izven svojega in tako ne razume nobene postavne izven tiste, ki jo naredi on sam. Evo dokaz: Poukar trdi, da mirovna pogodba skrbi za enakopravnost vseh narodnosti in da ste Avstrija in Koroška popolnoma izvajali te določbe. V § 66. pravi mirovna pogodba, da se poleg oficijelnega jezika Avstrijem drugega jezika »de langue autr« — dovolijo olajšave: Nemci so prevedli »den nicht deutsch sprechenden« — in na podlagi tega prevoda postavijo izvajajo tako, da se pri oblastih nikomur ne pusti govoriti v materinem jeziku, če le količjak zna nemški. Ali je izvirno besedilo prevajala zloba ali neumnost? § 68. tiste pogodbe pravi, da bo avstrijska vlada poskrbela »que dans les écoles primaires l'instruction sera donnée dans leur propre langue«, nemški prevod pa napravi iz te tako jasne določbe vse nekaj drugega: der Unterrichts in ihrer Muttersprache erteilt werde — da se par ur slovenščina poučuje. In tisto se res godi v 82 takozvanih utrakvističnih šolah. Poučevanje v jeziku pa je seve nekaj drugega kakor poučevanje jezika. Tako se določbam mirovne pogodbe v Avstriji, zlasti na Koroškem daje neki pomen, ki ga Slovenci ne moremo nikdar pripoznati.

Poukar potem svetuje, da bi se moralo, preden se Slovincem napravi »kaka koncesija, poprej pomagati Nemcem in Nemcem prijaznemu elementu« — nemškutariji. Stara politika: Ko se v Ljubljani zida obrtna šola, se mora dati Celovcu, ki je s šolami poprej saturiran, poštno ravnavništvo. Tako je bilo nekoč, ko so kulturne zahteve nemških dežel plačevale druge nemške; ali pravzaprav so menda vse davke plačevali samo Nemci, vsaj se je to znanstveno dokazalo! Zlasti je treba izpopolniti nemško šolstvo v coni A. Postavimo v vsako vas nemško meščansko šolo, potem pa dajmo Slovincem enorazrednico, tako se bo zelo lahko dokazalo, da Slovenec sam slovenske šole ne mara. Naši sosede naj že en-

krat povedo, ali se hočejo z nami resno pogajati ali ne? Kadar bodo Slovenci videli več dobre volje nego do zdaj, tedaj bo dr. Petek lahko povedal, česa je nam treba in kako mi razumemo kulturno avtonomijo. — mg.

Pašičevi dnevi štetí?

Belgrad, 17. julija. (Izv.) Včerajšnja Kofičeva izjava o stanju Pašičevega zdravlja se v vseh krogih označuje kot popolnoma tendenciozna. Na najbolj informiranih kompetentnih mestih tej izjavi nasprotno ugotavljajo, da je Pašičevo stanje obupno. Po poslednjih vesteh iz Karlovih Vari se je vršil pri Pašiču trikrat konzilij zdravnikov radi nenadnega poslabšanja Pašičevega zdravlja. Ti krogi celo zatrjujejo, da je Pašić stalno v agoniji. Nekateri celo mislijo, da je treba biti pripravljenim na vse slučaje. Vaš dopisnik se je tekom današnjega dneva informiral pri nekaterih članih vlade, ki so te informacije v bistvu potrdili. Čemu je bila potrebna tendenciozna Kofičeva izjava, je razumljivo.

POSILANEC KRALJIČ NI VSTOPIL V NIKIČEV KLUB.

Zagreb, 17. julija. (Izv.) Danes je prispel v Zagreb narodni poslanec Kraljič, ki je demantiral vest o svojem vstopu v Nikičev klub.

Bivši naš konzul v Trstu pobegnil.

Belgrad, 17. julija. (Izv.) »Politika« in »Vreme« poročata o velikem diplomatskem škandalu, ki se je zgodil te dni. Naš konzul v Trstu Stepanović je pobegnil, ne da bi svojemu nasledniku Vladimiru Saviću predal blagajno in spise. Niti ni napravil potrebnega obračuna o denarju, ki se nahaja v blagajni, oziroma če se sploh nahaja. Po mišljenju strokovnjakov bi se moralo v blagajni nahajati nad en milijon lir. Stepanović je bil predstavljen za konzula v Gradec. Nove službe pa ni nastopil, niti se sploh ne ve, kje je. Pripomniti je, da je bil Stepanović organiziran član samostojne demokratske stranke in da je pri zadnjih volitvah kandidiral za poslanca samostojnih demokratov v belgrajski okolici. Kot nagrado za to svojo kandidaturo je dobil tako važno mesto, kakor je mesto generalnega konzula v Trstu.

Pangalos ne more sestaviti vlade.

Atene, 17. julija. (Izv.) Vsi faktorji so dvignili trdovraten odpor proti predsedniku republike generalu Pangalos, tako da ni mogoče sestaviti vlade, ki bi vodila volitve. Venzelos je sicer načelno pristal, da vstopi v kabinet njegov sin, ki je v ta namen prispel v Atene, pa se še ni izjavil ali preyzame mesto v ministru. Pangalos ne more dobiti ministrskega predsednika. Končno je ukazal predsedniku najvišjega sodnega dvora Zilimonu, da kot državni uradnik mora sprejeti mandat za sestavo vlade. Zilimon je prispel v Atene in po kratkem posvetovanju z osebnostmi, ki bi prišle v poštev, vrnil mandat.

Intransigentno zadržanje strank onemogočuje vsak sporazum s Pangalosom. Sedaj hoče Pangalos poklicati generala Kondylisa ali zunanjega ministra Rofusa, da sestavi vlado.

Atene, 17. julija. (Izv.) Prejšnji ministrski predsedniki Mihalakopoulos, Catandaris in Panastasis ter general Metaxas so se sporazumeli, da izvedejo še enkrat volitve predsednika republike, vendar le pod pogojem, da general Pangalos takoj odstopi in izroči svoje posle prejšnjemu legitimnemu predsedniku Konduriotisu.

Angleški rudarski štrajk.

London, 16. jul. (Izv.) Kakor znano, so angleški škofje pričeli zelo živahno akcijo za dosego sporazuma med rudarji in lastniki. Akcijo vodi nadškof iz Canterbury. Škofje in krščanska industrijska bratovščina so pozvali strokovno organizacijo rudarjev na sestanek, ki se je vršil v škofijski palači v Londonu. Konferenca ni objavila nobenih sklepov, pač pa se koraki nadškofov pri razvoju spora zelo čutijo.

London, 16. jul. (Izv.) Uradne številke o brezposelnih javljajo, da je narastlo število brezposelnih v enem tednu za 5324 in da je letos 344.750 brezposelnih več kakor lansko leto. Vseh brezposelnih je 1.645.100. Stavkujoči niso všteti.

London, 17. jul. (Izv.) V zadnjem govoru o rudarskem sporu je minister Churchill med drugim povdal, da je mnenja, da bi bilo bolje in najlažje, če bi vlada delodajalce čimprej prisilila k upostavitvi dela, če sami nočejo opustiti svoje regionalne teorije. Če ne bo mogoče premožovne industrije postaviti na pravo podlago, mora Anglija pričakovati dolgo dobo stiske in sile. Splošen položaj je danes vendar še boljši, kakor leta 1921., ko je v premožovni stavki znašalo število brezposelnih za 1.000.000 več kakor danes.

Ne reklama, ampak dobro blago

naj bo privlačnost za Vas, zato si oglejte lepo zalogo vsakovrstnega ČESKEGA damskega in moškega BLAGA pri

Oblačilnici za Slovenijo.

Ljubljana, Miklošičeva cesta.

Osebo se prepričajte!

Kaj se godi doma

Velikanska katastrofa pri Bogojevu.

DONAVA NANOVO PREDRLA NASIPE IN POPLAVILA NAD POLOVICO OGROZENEGA OZEMLJA. — KRALJ ZOPET NA POPLAVLJENEM OZEMLJU. — VELIKA NEURJA V SRBIJI IN ČRNI GORI.

Belgrad, 17. jul. (Izv.) Po vesteh, ki so prišle danes proti večeru v kmetijsko ministrstvo, je prišlo ob 1 popoldne pri Bogojevu do velikanske katastrofe. 7 km od Bogojeva med Sonto in Bogojevom je Donava na glavnem nasipu, ki deli Apatinsko vodno zadrugo od Bogojeva, porušila nasipe na veliko širokost. Voda je z velikansko silo vdrla in porušila vse obrambne nasipe in nato s silno naglico preplavila velikanske komplekse zemljišč. Po poslednjih zvečer došlih vesteh je Donava preplavila do večera že več kot polovico ozemlja, ki je bilo prvotno ogroženo. Na ta način je glavna katastrofa prišla preje, nego se je pričakovalo. Podrobnih vesti o tej katastrofi še ni. Vendar se smatra, da je bilo mogoče rešiti vsaj deloma žetev in druge stvari, ker se je prej ta del deloma izpraznil radi preteče nevarnosti.

Belgrad, 17. jul. (Izv.) Iz poplavljenega ozemlja poročajo, da je tjakaj danes prispel kralj v spremstvu svojega adjutanta. To je že drugič, da je kralj osebnostno prišel v poplavljen kraj in sicer še preje, kakor je prišla vlada. Takoj jutraj sta bila v poplavljen kraj poklicana notranji minister Maksimović in zunanji minister Trifunović. Radi poslednje katastrofe, ki se je danes popoldne dogodila, vlada veliko razburjenje in velika potrtost tudi v Belgradu. Voda tudi v Belgradu neprestano raste. Sava je danes narasla za 7 cm, Donava za 8 cm. Deli belgrajskega mesta, ki leže ob Savi, so vsi pod vodo. Prebivalstvo se vozi s čolni do svojih stanovanj. Promet v Belgradu in Zemunu je zelo otežkočen. Voda stoji visoko nad mostiči, kjer pritajajo ladje.

Belgrad, 17. jul. (Izv.) V četrtek se je ob 8 zvečer opazilo na nasipu 7 km od Apatina v smeri toka poseben majhen izvir vode. Zato se je okrog njega zgradil nasip, da bi se voda v novem bazenu izenačila z nivojem v sami Donavi. Ob 9 pa se je na tem mestu pojavila kalna voda kot znak, da preti nasipu velika nevarnost. Inženirji so takoj pripravili velike vreče peska in betona ter so začeli luknjo za luknjo mašiti. Že je izgledalo, da bo mogoče nasip rešiti pred porušenjem, kar se je nenadoma ob 3 jutraj nasip na 50 m daleč z velikanskim hruščem in trščem porušil in čezenj je začela dreti voda, kakor pri kakem vodopadu in se začela valiti v bačko ravnino. Slika je bila strašna. V prav kratkem času je bilo ogromno ozemlje, skupaj 19.000 juter pod vodo. Poplava je grozila bližnjim krajem. Radi tega so ustavili promet Bogojevu—Sonta. Vsled te katastrofe je upadla Donava za 25 cm. Obenem se je nivo znižal tudi pri Osijeku, vsled česar se je položaj tam zelo zboljšal in se je nevarnost zmanjšala. Misli se, da bodo nasipi sedaj pri Osijeku zdržali. V poplavljenih krajih je bilo zadnji dve noči velikansko deževje, kar je zelo oteževalo utrjevanje nasipov.

Belgrad, 17. jul. (Izv.) Radi nadaljnega naraščanja Donave je tudi spodnji del Belgrada pod vodo. Bati se je, da bo voda poplavlila vse do Vajfertove tovarne. Donava raste z veliko naglico. Snoči je Donava pri Dusanju narasla za 30 cm, pri Bratislavi za 26, pri Apatinu za 3, pri Novem Sadu za 2, pri Zemunu za 5 cm. Bosanske reke upadajo razen Drine.

Včeraj je v celi Srbiji divjal velik vihar. V dveh krajih se je utrgal oblak. Nevihla je uničila mnogo polja. Voda je porušila mnogo mostov in zahtevala mnogo človeških žrtv. V Mačvi je voda prodrla nasipe in poplavlila 1800 juter zemlje. Nad Užicami, Travnikom in v nekaterih krajih v Črni gori so se utrgali oblaki.

Vsled velikih poplav so prekinjene telefonske zveze, zlasti z Južno Srbijo in Črno goro. Vsled tega je težko dobiti podrobna poročila o katastrofah.

Zagreb, 17. jul. (Izv.) Ker so se porušili nasipi med Bogojevom in Apatinom, se je moral promet na progi Dalj—Sombor do nadaljnjega prekiniti. Promet med progami subotičkega in zagrebskega železniškega ravnateljstva se vrši preko Indije. To velja tudi za ekspresne vlake. Proga Belgrad—Indija je vsled tega silno obremenjena. Obe ravnateljstva, subotičko in zagrebsko, se drug drugega vzajemno podpirata z voznim materialom in osebjem, ki spremlja vlake na progi Vinkovci—Novi Sad.

Osijek, 17. jul. (Izv.) Pri nasipu Resfala se je porušil nasip. Inženirji in delavci so takoj začeli vodo zadržavati, kar se jim je posrečilo in so prodrti luknji zasuli. Ker se je podrl nasip pri Apatinu, se je vodni nivo znižal za pol metra. Pri Bogojevu so razstrelili prvi stalni nasip na daljavo 600 m. V nasip so navrtali 12 lukenj in vanje nasuli 220 kg

smodnika. Z razstreljevanjem nasipa hočejo izenačiti vodni nivo v bazenu, v katerega je voda včeraj udrla, ko se je podrl nasip pri Apatinu. Če se ne bi to napravilo, bi voda na nekaterih mestih, zlasti na tistih, ki so nasproti porušenemu nasipu, začela rušiti drugi nasip, vsled česar bi ozemlju grozila nova nevarnost.

SAVA PORUŠILA NASIP IN POPLAVILA SISEK.

Sisek, 17. jul. (Izv.) Sava je porušila nasip in voda se je razlila po mestu. Poplava je tolikšna, kakršna niti ni bila pred sto leti, ko je bila zadnja velika poplava. Preko noči je tudi Kulpa zelo narasla. Ker se je nasip porušil in se je razlilo zelo veliko vode, se je vodni nivo zelo znižal. Sedaj Sava ne teče več po stari strugi, ampak precej na desno mimo Siska. Voda je popolnoma poplavlila remizo Kaldovo, Beckovo tovarno za tanin, dalje tovarne Popoviča, Momčiloviča in Fula.

Zagreb, 17. jul. (Izv.) Stanje vode je danes 170 cm. Vsled tega znatnega upada bo Sava v kratkem stopila v svojo strugo. Sedaj ni nobene nevarnosti več.

Zagreb, 17. jul. (Izv.) V saborni zbornični dvorani se je danes vršila seja vseh kulturnih in humanitarnih društev, na kateri so razpravljali o organiziranju zbiranja prispevkov za tiste, ki so trpeli vsled poplave.

DOSEDANJA ŠKODA NAD 2 MILIJARDI DINARJEV.

Belgrad, 17. jul. (Izv.) Dosedanja škoda vsled poplavi se še ni precenila ter bo mogoče to storiti šele, ko vode odtečejo. V splošnem se sodi, da znaša škoda vsled poplav čez dve milijardi dinarjev.

Tretja poplava v celjski okolici.

Nad Vitanjem se je v petek opoldne okoli treh zopet utrgal oblak in poplavl celotno okolico. Škoda je ogromna, ker so bila vsa polja poplavljenjena in je voda ponovno vdrla v hiše; Hudinja in Voglajna sta naenkrat poplavlili tudi v neposredni okolici Celja polja in uničili še ono, kar je ostalo od zadnjih dveh poplav. Ljudje so naravnost obupani, ker so nekateri izgubili ves svoj pridelek. Tudi zaloge v shrambah so popolnoma uničene. Pomoč je skrajno nujna!

Pomagajmo nesrečnim!

Neprestano deževje je povzročilo katastrofalne poplave po vsej naši kraljevini. Porušeni in odplavljeni so domovi, pokončana bogata polja. Utonilo je nešteto živine pa tudi mnogo človeških žrtv je zahteval razdivjani element. Materijalna škoda je velikanska, beda ljudstva v poplavljenih krajih nepopisna.

Tudi pri nas v Sloveniji je povzročila poplava veliko škodo.

Prva človekoljubna institucija, ki je začela akcijo v korist nesrečnim poplavljenjem, je Rdeči križ.

Naš oblastni odbor Rdečega križa bo storil vse, da vsaj nekoliko pomore nesrečnikom.

Apeliramo na človekoljubno občinstvo, da prisrčno nesrečnim na pomoč. Denarni prispevki naj se pošiljajo na naslov: Ljubljanski oblastni odbor rdečega križa SHS v Ljubljani — oziroma na račun 11.862 čekovnega urada poštne hranilnice v Ljubljani obenem s kratkim obvestilom, da je denar namenjen za poplavljenec.

Ljubljanski oblastni odbor Rdečega križa SHS v Ljubljani.

Zlatomašnik Gregor Einspieler

Danes se obhaja pri Sv. Juriju v Slov. gorah znamenita slavnost. Priljubljeni domači župnik, koroški begunec in bivši tinjski prost g. Gregor Einspieler slavi redek jubilej — 50 letnico svojega mašništva.

18. julija 1876. leta si mladi novomašnik g. Einspieler pač ni mislil, da bo njegovo življenje tako burno poteklo, da ga bo usoda pognala tako daleč proč od ljubljene Koroške, ter bo šele po dolgoletnem trpljenju, ko bo okusil vso grenkost begunskega kruha, našel končno novo zavetišče, kjer bo v mirnem delu preživel svoja stara leta ter dočakal iskreno željo vsakega mladega duhovnika — zlato mašo.

Do prevrata je služboval zlatomašnik na Koroškem, kjer se je z vso dušo posvetil narodnemu delu ter mnogo storil za napredek slovenskega življa. Od 1. 1888. do 1906. je bil župnik v Podkloštru, potem pa je dobil proštvo v Tinjah. Od tu ga je pregnala 1. januarja 1919. podivjana enmška družal. Od tega časa pa do 1. junija 1922, ko je dobil župnijo pri Sv. Juriju, je prehodil celo Slovenijo kot begunec. Nekaj časa se je mudil v Pilberku, ta med plebiscitom ga je medzavezniška komisija na prošnjo avstrijske vlade izgnala iz plebiscitnega ozemlja in v najhujši zimi so naložili g. prostu v avto, da zapeljal preko meje do bližine

Prevalj ter ga postavili v sneg brez vseh sredstev.

Vse imetje mu je ostalo v Tinjah. Župnišče so mu podivjani nemški kmetje s pomočjo »Volkswehrovcov« izropali. Dne 3. novembra 1920. je prišel zopet v Tinje, da reši, kar niso divjaki uničili. Ta poskus bi bil skoro plačal z življenjem. »Slovenec« je takrat obširno poročal o trpljenju, katerega je preštol prestal, predno se mu je posrečilo pod zaščito avstrijskih orožniških bajonetov zapustiti svojo domačo župnijo.

Za begunca se je sedaj pričelo žalostno romanje iz kraja v kraj, naša vlada mu ni dala podpore, češ, da za to ni nobenega fonda, in navezan je bil le na skromno podporo »Gospodstevskega Zvona« in privatnikov. Mudil se je v Ljubljani, potem v Plju pri Čučeku in nazadnje poldrugo leto pri Sv. Lenartu v Slov. gorah. Dne 1. junija 1922 pa je škof Napotnik na smrtni postelji podpi-

Katastrofalen plaz nad Ponikvo.

ENA DOMAČIJA POPOLNOMA UNIČENA. — VAS PEČICE V NEVARNOSTI.

Iz Ponikve nam poročajo: Zadnje dolgo deževje je tudi tukaj povzročilo katastrofo. Dne 14. julija okrog 13 popoldne se je usul kakih 50 m širok plaz čez poslopja zakoncev Franca in Rozalije Slemenšek, p. d. Mihelaka v Pečicah. Uničil jima je nov vinograd s kakimi 4000 trsi, strl zidano stanovanjsko hišo, da je zdaj kup razvalin, uničil marof z mlatilnico, slamoreznico in vsem kmetijskim orodjem, zasul kapelo Matere božje, prenovljeno pred 2 letoma, uničil velik sadonosnik mladih dreves, polnih zelenega sadja, podsul in ubil 2 vola, kupljena pred nekaj dnevi za 9000 Din, pokopal nov kozolec s senom in vozovi vred, uničil klet z vinom in jabolčnikom ter sodov za 100 hl, razval do 3 orale rodovitne zemlje, zasul občinsko cesto s prstjo, debelo nad 4 m.

Pogled na te razvaline je strašen. Trsi in drevesa ležijo križem, polomljene strehe štrlijo iz zemlje, podrti kapelici se komaj vidi iz solzami v obeh zapuščajo kraj nesreče. In vse to se je zgodilo v 2 minutah.

Nevarnost plaza so sicer opazili že pred tednom, toda vse je sodilo, da plaz vzame kvečjemu vinograd in hišo; nihče ni pričakoval, da bo plaz tako širok. Dne 14. julija je nevarnost postajala čedalje večja. Začeli so

Stavbno gibanje v Ljubljani.

Vremenski preroki naznanjajo zboljšanje vremena v drugi polovici julija in ves avgust. Ta tedni vreme zidanju ni več toliko nagajalo kakor poprej. Započeta dela se nadaljujejo v nervozni naglici. Večini stavbenih gospodarjev preti v jeseni deložacija. Za nove stavbe so se ohrabрили: Alojzij Černič namerava na svoji par. 166-3 ob Orlovi ulici zgraditi novo visokoprtilično hišo. — Stavbna zadruga »Trnovski prosvetni dom« r. z. o. z. v Ljubljani bo sezidala v Korunovi ulici lasten dom. — Direkcija pošte in telegrafa v Ljubljani bo odaptirala v hiši na Celovski cesti št. 34 dva prostora, katera je najela za nastanitev poštne urada 7. Vhodna vrata za stranke se bodo napravila iz enega okna. — Inženjer Gvidon Gulič in Minka Pestotnik, Vrstovškova ulica 16 nameravata zgraditi v Murnikovi ulici enonadstropno dvodružinsko hišo. — Obsežna zemljišča Lukmanovih dedičev, ležeče v Spod. Šiški med Dermotovo ulico ter progo gorenjske železnice, je že pozimi kupila stavbna zadruga »Bajtare. Zemljišče je zelo prostorno, lepo in gramozno ter sestoji iz parcel št. 326, 327-1, 328-1 in 328-3 ter ga je zadruga razdelila na 75 stavbišč, ki obsegajo poprečno od 500—600 kvadr. metrov. Posamezna stavbišča je zadruga oddala svojim članom po Din 15 za kvadr. meter. Vendar vseh stavbišč še ni oddala, ter jih ima še precej na razpolago. Kdor želi stavbišča, lahko pristopi k zadrugi in si preskrbi parcelo po nizki ceni. Ves kompleks se bo zazidal z večino visoko prtiličnimi hišami, katere bodo imele v odprtem stavbnem sistemu po 3 m prevrta proti posameznim ulicam. Le vogalne hiše bodo stale v stavbnih črtah in bodo enonadstropne. Nekateri zadrugarji so že pričeli z zidanjem ter bo stavba Smoletova, ki stoji prva ob Dermotovi ulici, vsakčas že pod streho. Po glavnih projektiranih ulicah pa mestni magistrat polaga vodovodne cevi.

Oddana so težakša, zidarska in kamnoseška dela za veliko tri-odn. štirinadstropno stanovanjsko hišo, katero bo gradila mestna občina ob Ahaceljevi cesti, na prostoru, kateri je bil namenjen za zgradbo Mestnega pogrebnežavoda, na takozvani »Meksiki«. Gornja dela je prevzela stavbna trdka inž. Dukič in drug, kot najcenejši ponudnik za znesek Din 3.000.000. — Stavba v kompletni izvršbi bo stala okrog šest milijonov dinarjev ter bo imela 82 stanovanj, v pritličju ob Ahaceljevi cesti pa tudi 4 trgovske lokale, lastno pralnico in kopališče za stranke. Poslopje bo dovršeno prihodnj. jesen. Z deli se prične začetkom prihodnjega tedna. Načrte in proračun za to veliko stanovanjsko kasarno je izdelal znani arhitekt inž. Šubie.

Mestna občina je v tem tednu pričela s predelavo asfaltiranja Dalmatinove in Tavčarjeve ulice. Ceste se razkopavajo in odvažajo odvisni gramozni material. Trajalo bo kakih 14 dni, predno mestni parni valjar svoje delo konča. Tudi dela na Masarykovi ulici so se pričela. Začelo se je najprej v razširjenem delu ceste, katera bo v celoti okrog 40 m široka ter bo imela dvoje cestnišč od izhoda in tovarnega dela glavnega kolodvora pa do Dunajske ceste. Po celi cesti se položijo debele granitne kocke.

sal dekret, s katerim ga je imenoval za župnika pri Sv. Juriju v Slov. gorah.

V najprijaznejšem delu Slov. gor je našel sivolasi zlatomašnik svoj novi dom. Ljudstvo se ga je oklenilo z ljubeznijo in spoštovanjem. To mu je zopet povrnilo prejšnjo dobro voljo, zopet je rad vesel in v prijetni družbi še vedno rad zapoje. Le včasih ga prime še domotožje po gorati Koroški. Lansko leto je bil zope gori, prišel je na zlato mašo svojemu tovarišu Hutterju. Toda pri Sv. Juriju sredi najlepših gor in polja se gorje hitro pozabi. Ljubezen njegovih faranov, ki vidijo v njem ideal dušnega pastirja, mu lajša težke spomine in kmalu bo postal pristen Priek, doma iz Slov. gor.

G. zlatomašniku iskreno častitamo k redkemu jubileju ter želimo, da bi še mnogo, mnogo let pastiral v svoji novi domovini!

izpraznjevali hišo, jo razkrivali, da rešijo vsaj opeko. Delali so domači in sosedje. Med razkrivanjem pa začne tramovje pokati, delavci zbežijo, zemlja se zgane in v par trenutkih uniči, kar doseže.

Vsa vas, ki šteje 4 hišne številke, je zatrepetala groze, ker ljudje sodijo, da je v nevarnosti vsa vas. Razpokline so se pojavile že pred dnevi na sosednjih poslopih, znamenja na bližnjih vinogradih kažejo nove plazove. Vas je prislonejena h gori, na kateri so deloma vinogradi, deloma hoste. Gora obstoji iz laporja, ki ga pokriva ilovica. Deževnica podteka ilovico in povzroča plazove.

Razen Slemenška so oškodovani Jurij Pevec in Franc Podgoršek, katerima je plaz vzel dele vinogradov, in Mihael Leber, ki je ob lep kos sadonosnika. Vsa vas je prizadeta zaradi nerabne ceste, po kateri je dovažala poljske pridelke. Gospodarstvo Franca Slemenška pa je naravnost uničeno. Brez izdatne tuje pomoči ne more obdelovati ostalega mu posestva, ne preživiti svoje družine (ima 3 nedorasle otroke in 72 let staro mater), ne postaviti novih poslopij. Za to se priporoča dobrim srcem, da mu pomorejo. Morebitni milodari se naj blagovolijo nasloviti na župni urad Ponikva.

Večer shodov v Mariboru.

Večer shodov je bil večer preteklega petka. Narodni blok je imel svojo sejo, na kateri pa radikalna obč. svetnika nista bila več navzoča. SLS je ponovila na seji svoje prajčne zahteve, ki naj jih blok po dogovoru izvrši. Kot glavna zahteva je bila stavljenja izprememba člena 29 hranilničnih pravil. Pričakuje se, da bodo vse stranke v bloku in morda tudi SDS ta predlog sprejele in bo s tem blok znova pokazal, da mu je za resno in pošteno občinsko gospodarstvo.

Zborovali so tudi socialisti na vrtu pri Gambrinu. Zborovanje je bilo stanovsko za železničarje, kjer so ponovili zahteve v smislu resolucij Prometne zveze. Na shodu pa je govoril tudi radikal Tavčar, češ da ni nobene redukcije, nakar so mu prebrali imena 150 reduciranih. Shod se je mirno zaključil s sprejetjem več resolucij.

Istočasno je imela svoj shod v dvorani pri Gambrinu narodno-radikalna stranka. Shod je bil napovedan kot javen, vendar se je baje vršil le kot sestanek članov. Udeležencev je bilo 98.

Takoj za strankarsko agitatorijimi govori se je vršilo branje revizijskega poročila. Branje je ljudje dolgočasilo, ker niso razumeli — niti bravec — tehničnih izrazov. Le pri številkah v milijonih so izražali svoje začudenje. Čitanje rev. poročila je ostalo brez večjega učinka, katerega je potem z bolj razumljivimi besedami razložil g. Stefanovič. Med njegovim govorom je padlo precej krepkih, na vse strani seveda. Največ je dobila demokrask stranka in njen zaščitnik, kakor se je to na shodu trdilo, veliki župan dr. Pirkmajer. Seveda si je privoščil tudi SLS, vendar mu tu ni šlo tako gladko, ker ji pač ni imel drugega očitali, kakor da je zoper tako »radikalno« rešitev zadeve Mestne hranilnice, kakor jo hočejo radikali. Parkrat se je čulo tudi vzklikanje: »Živela korupcija«. Pri tem se je pa najbrž mislilo na odpuščene uradnika Mestne hranilnice, ki je radikal in je bil na zboru, ali pa na Pašiča, ki je tudi srbski radikal, kolikor je znano. Trdilo se je tudi marsikaj, kar ne odgovarja dejstvu. Tako je g. Stefanovič trdil, da je uredništvo »Slovenca« prejelo reko. pismo iz radikalnega tajištva v Mariboru proti govorikam, ki so radikale dolžile, da so lansirali vest v »Neue Freie Presse«. — Uredništvo »Slovenca« v Mariboru do danes tega pisma ni dobilo. Pa še več takih trditvev je bilo, ki dejansko ne drže. Pa to nič ne moti. Glavno je, da štiti radikalno stranko vse, vojska, Pašič itd. tako, da bo pri javnem shodu na Glavnem trgu prihodnj. 10.000 radikalov, kakor se je to 98 članom povedalo. Da pa nihče ne bo mogel sumiti še nadalje, da so radikali s svojim izstopom iz Narodnega bloka itd. nenarodni, se je trikrat zaklicalo: Živio kraljevina SHS!

Večer shodov v Mariboru je minil. Začelo pa se je nekaj, za kar je interesirana vsa slovenska javnost — kakšen bo Maribor v prihodnje.

Danes popoldne vsi na Vrhniko!
k prireditvi tamošnje orliške srenje. — Polovična vožnja!

Dnevne novice

★ Številke na ovojnih pasicah prejmo cenjeni poštni naročniki, ki imajo do njih pravo, s »Slovencem« od srede jutraj (ne v torek), ker ekspedicija našega lista ne more prej izvršiti potrebnih predel. P. n. naročniki naj torej pazijo na ovojno pasico »Slovenca« z dne 21. julija.

★ Biseromašnik Matija Kadunc umrl. V Žužemberku je v petek popoldne umrl biseromašnik, župnik v pokoju g. Matija Kadunc. Pogreb bo danes ob 5 popoldne. — Rajni je bil rojen v Žužemberku 24. februarja 1839 in bil v mašnika posvečen 30. julija 1865.

★ Za doktorja narodnega gospodarstva na pravni in državnoznanstveni fakulteti v Curihu je promoviral 10. julija g. Jože Lavrič iz Moravc.

★ Umrli je včeraj v Škofji Loki po daljši bolezni g. Ivan Debelak, posestnik in klobučar, v starosti 67 let. Pokojnik je bil 48 let izvršujoči član prostovoljnega gasilnega društva v Škofji Loki in veliko let njegov načelnik, pozneje načelnik gasilske župe Škofja Loka; odklikovan je bil z zlato kolajno za zasluget. Bil je tudi častni član več gasilnih društev. Za prijaznim in družabnim možem žalujejo vsi, ki so ga poznali. N. p. v m. l. — Pogreb se vrši jutri ob 5 popoldne.

★ Preska pri Medvodah. »Ljudski oder« iz Ljubljane uprizori danes ob 3 popoldne v Društvenem domu v Preski velezanimivo in humorja polno ter splošno priljubljeno veseligrro v petih dejanjih »Babilon«. To igro so povsod uprizarjali z velikim uspehom in v splošno zadovoljnost. Vse prijatelje lepe in dobre zabave iskreno vabimo.

★ Vrhniško orlovsko okrožje priredi dne 15. avgusta tekmo v teku na 5000 m med Logatcem in Vrhniko. Cilj bo pri Rokodelskem domu na Vrhniko. Tekma se vrši popoldne ob štirih. Po končani tekmi bo na vrsto Rokodelskega doma razglasitev izida ter izročitev daril in diplom tekmovalcem. Prijatelji vljudo vabljeno!

★ Trije visoki dimniki so se podrli. Dva sta bila visoka 50 m, eden pa okoli 30 m. Niso bili slabo zidani, še iz prav dobrega materiala so bili; pa v Trbovljah so rabili nov velik »Društveni dom«, pa so jo pogruntali in na prošnjah dobili od rudnika te tri velike dimnike, katere je podrli rudniški obratovodja g. Ferjančič in potem smo iz opeke teh dimnikov pozidali največji in najmodernejši »Dom« v Sloveniji; opeke je pa še ostalo in smo pozidali enodružinsko hišo, ki jo lahko dobiš za 10 Din, če naročiš srečko na naslov: Loterijski odbor, Društveni dom, Trbovlje II. Hišo lahko vidiš na sliki naše srečke, Društveni dom boš pa lahko videl v prihodnji številki »Ilustriranega Slovenca«.

★ Koncert pevskega društva »Ljubljanski Zvon« v Laškem se vrši danes popoldne ob štirih v dvorani Zdraviliškega doma. Ne zamudite za zanimive pevske prireditve! Za okoličane ugodne železniške zveze!

★ Popravek. Orlovski prireditelji v Smartnem pri Litiji se bo vršila dne 1. avgusta in ne dne 9. avgusta, kakor je bilo pomotoma naznanjeno danes teden.

★ Za vojne invalide, vdove in sirote! Na novo se nameravajo ustanoviti trafike: Camkarjevo nabrežje 7 v Ljubljani, Kodeljevo 262, Ljubljana, Dol pri Ljubljani, Dob 72, okraj Brdo. Proste pa so sledeče trafike: Vodice 13, Radomlje št. 14. Vse vojne žrtve, ki reflekti-

rajo na podelitev katere navedenih trafik in imajo tozadevni potrebni lokal in kapital, naj se takoj zglašajo v pisarni Združenja vojnih invalidov, krajevni odbor v Ljubljani. — Odbor.

★ Zdravica M. U. dr. Elza Soss ordinira od 19. t. m. dalje v Kamniku, Šutna, poleg lekarne.

★ Sejem sv. Jakoba v Žalcu se vrši v soboto 24. julija.

★ »Slovenski inteligenci.« V včerajšnjem uvodniku se je po tiskarskem skratu pripetila neljuba pomota. Mesto »v politiki imamo opraviti zgolj s pravno definicijo, ki se glasi, da je državni red«, se mora pravilno glasiti: »V politiki nimamo opraviti zgolj s pravno definicijo, ki se glasi, da je država pravni red...«

★ Skaručina. Romarski shod pri sv. Luciji na Skaručini bo letos v nedeljo 1. avgusta.

★ Davčne eksekucije. Finančna delegacija objavlja uradno, da je izšel dne 17. julija v števil. 65 Uradnega lista izkaz o eksekucijah, ki so se radi zaostalih direktnih davkov v Sloveniji izvršile v II. četrtletju 1926. Iz tega izkaza je razvidno, da se je mobilarna eksekucija začela v 31.086 primerih in nadaljevala do rubeža v 6257 primerih (20 odstotkov); do prodaje je pa prišlo v 41 primerih, torej v manj nego trideset odstotki od celokupnega števila rubežev. Zaostanki, radi katerih je prišlo do rubeža, so znašali okroglo 13 milijonov dinarjev, oni, ki so se mogli iztirjati šele s prodajo, pa okroglo 228.000 Din. V imobilarni eksekuciji se je vključila zastavna pravica v 112 primerih za okroglo 1 milijon dinarjev. Dražbe nepremičnin so se izvršile v 104 primerih za okroglo 647.000 Din zaostalih davkov. Vse te dražbe so se pa uvedle na predlog privatnih upnikov in je erar samo pristopil k dražbenemu postopanju; na predlog erarja samega se ni izvršila nobena dražba. — Tako finančna delegacija. Vidi se, da je nekoga gornjih števil vendarle strah. In bi si rad nad njimi umil roke. Toda kako, ko pa številke tako glasno govorijo! V samem II. četrtletju tekočega leta je bilo v Sloveniji 13 milijonov zaostalih direktnih davkov, zaradi katerih se je uvela eksekucija in je v

6257 slučajih pela rubežen, v 41 dražba. V 104 primerih pa se je za davke prodajala zemlja z domov. Pomislimo, da se je vse to izvršilo v kratki dobi treh mesecev in to v Sloveniji, ki je najtočnejša plačevalka davkov izmed vseh jugoslovanskih pokrajin. Te številke naravnost kriče o brezskrajnem izmuzgavanju Slovenije po fiskusu in dokazujejo, da smo blizu tam, ko tudi fiskus ne bo imel ničesar več vzeti. Strune so do skrajnosti, napete in če je pri merodajnih činiteljih le še nekaj preudarnosti, naj skrbe za to, da se davčni pritisk v Sloveniji ublaži.

★ Gradba deškega nadškofijskega semenišča v Zagrebu. Zagrebški »Katoliški List« poroča: Priprave za gradbo nadškofijskega deškega semenišča se bližajo koncu. Načrti so v glavnem dovršeni, sedaj se izdelujejo detajli. Načrti so izdelani po nasvetih vseučiliškega profesorja Plečnika. Ljubljani, ki je znan kot najboljši arhitekt v centralni Evropi. Z gradbo se prične že letošnjo jesen, če ne pa prihodnjo spomlad.

★ Nadškofijsko semenišče v Zagrebu. V prvi tečaj nadškofijskega semenišča v Zagrebu se je za novo šolsko leto prijavilo dosedaj 13 kandidatov.

★ Nadškofijska gimnazija v Zagrebu. Na nadškofijski gimnaziji v Zagrebu je bilo v minulem šolskem letu 25 učiteljev, od tega 7 duhovnikov; stalno nameščenih je 12 profesorjev. Koncem šolskega leta je bilo v vseh osmih razredih 236 dijakov. Zrelostni izpit je napravilo 15 dijakov, od tega 3 z odliko.

★ Zavod sv. Jeronima. Zagrebški »Kat. List« poroča: V Zavodu sv. Jeronima v Rimu je bilo v minulem šolskem letu 7 gojencev, in to po eden iz zagrebske nadškofije (dr. Kolarek), djakovske (dr. Rogić), splitske (dr. Crisomali), križevske (dr. Firis), krške (dr. Mrakovčić), dubrovniske (Lorac) in sarajevske (dr. Celik) škofije. Letos je dovršilo nauke pet gojencev. Rektor zavoda je bil mgr. Nardone. — Vprašanje Zavoda sv. Jeronima med našo državo in Vatikanom še ni rešeno. Premoženje zavoda ima v rokah naše poslanstvo pri Vatikanu. Cerkev ima samo del premoženja, ki se je letos uporabljalo za vzdrževanje gojencev. — Naše poslanstvo, ki je pod upravo dr. Smolake okupiralo del kolegija, bo v kratkem zapustilo zavodovo hišo. Pričakuje se prihod novega poslanika pri Va-

tikanu Simića v Rim, ki bo začel pogajanja o Zavodu sv. Jeronima in konkordatu.

★ Pregled učnih knjig. Prosvetni svet se je obrnil na svoje ministrstvo, da nujno pozove vse izdajatelje učnih knjig, da predložijo te knjige prosvetnemu svetu v pregled.

★ Zahteve dobaviteljev premoga. Pri ministru za železnice so se zglašili dobavitelji premoga za železnice in zahtevali, da se premog ne oddaja potom licitacije, ampak potom pogodb z direktacijami.

★ Osiješki umor. Preiskava v zadevi umorjenega železniškega uradnika Reichherzerja ni dosegla še ničesar pozitivnega. Aretiranega Schweigerta so izpustili.

★ Priznal je. Ravnatelj zavarovalnice Jugoslavija v Sarajevu Vranič je poneverbe priznal, in sicer v iznosu 600.000 Din.

★ Samoumor muslimana. Muslimanski svečenik v Livnem, Mehmed efendija Mandžuka, se je skušal najprej obesiti. Ko se mu je to ponesečilo, si je z nožem prerezal trebuh in po treh dneh umrl. Vzrok: beda.

★ Svetovna popotnica. V Zagreb je došla gdca Vogel iz Dijona na Francoskem. Vogel potuje okoli sveta, da napiše za neko filmsko družbo svoje spomine. K nam je došla iz Italije, kjer so jo bili aretirali radi revolverja, da ne ubije Mussolinija.

★ Umrli vsled strele. Na opeklinah, prizadeti po strelji v zadnji nevihti družini Ancel v Zagrebu, sta v strašnih bolečinah umrla že dva: Ivan Ancel in Danica Golić. Ostali so v bolnici.

★ Kupimo sledeče knjige: Ljubljanski Zvon za leto 1922, 1923, 1924, 1925. Champol, Mož Simone, Gorki, Mati, Becić, Kletev nezvestobe. Sienkiewicz, Potop I-II. del. Ponudbe z navedbo cene na Ljudsko knjižnico Prosvetne zveze v Ljubljani, Miklošičeva cesta 7.

★ Uro izvažil. Posestnikovi ženi Knez Mani v Vodica je zidar Nastran Franc izvažil uro in verižico, pod pretvezo, da gre v mesto in da bi se ob tej priliki rad postavil. Seveda ga ni bilo več nazaj.

★ Pančevski most. Vlada je sklenila, da začne z nemškimi tvrdkami pogajanja zaradi zgradbe pančevskega mostu na račun reparacij.

★ »Vilfanov čaj« — proti korpulenci, ki mi je bil priporočen kot izredno sredstvo, preizkusil sem na samem sebi, ter izrekam s tem javno zahvalo laboratoriju mr. D. Vilfan v Zagrebu, Ilica 204, ker sem po uporabi »Vilfanovega čaja« izgubil v 6 mesecih 14 kilogramov teže. V Beogradu 1926. — Zivan Stojanović.

★ Brezalkoholna Produkcija, Ljubljana, Poljanski nasip 10-I pošlje vsakemu naročniku »Slovenca« zanimiv cenik brezplačno. Zahtevajte ga takoj, ne bo Vam žal!

★ Zahtevajte samo »Ides« črnilo v korist Jugoslovanske Matice.

★ Za društvene prireditve potrebne okraske, konfeti, serpentine, srečolov, šaljivo pošto, krožnike, pap. servijete itd., kupujte pri Iv. Bonač. Pri takojšnjem plačilu znaten popust.

★ Dežne plašče vseh vrst — specialno za gg. duhovnike — ima vedno v zalogi F. Lukič, Ljubljana Pred škofijo 19.

Kristalno čist led

se dobi dnevno v poljubni množini v trgovini »Riba«, Ljubljana, Gradišče 7.

Kako je bila odkrita Amerika.

Pred kratkim je izdal nemški kulturni historik Richard Hennig knjigo z naslovom: Von rätselhaften Ländern. — (O zagonetnih deželah.)

V tej knjigi obravnava z zelo obširnimi materijalom splošno zanimiva vprašanja skrivnostnih dežel, o katerih govori zgodovina od najstarejših časov. Tako n. pr.: o Atlantidi, deželi Ofir, Tule, potopljeni Vineti in med drugimi tudi v dveh poglavjih o stari Ameriki.

Kdo je prvi odkril Ameriko, to vprašanje menda ne bo nikoli rešeno. Pač pa se more z veliko verjetnostjo sklepati, da so Ameriko spoznali, in to nehoti, že v starem veku. Za to govori sledeče: Grški zgodovinar Plutarh poroča o nekem otoku Ogičija, ki se nahaja v širnem morju zapadno od Britanije. Do otoka se pride po petdnevni morski vožnji. Za tem otokom se pa nahaja velika celina v Kronosovem morju. Na tem kraju, tako pravi Plutarh, traja noč skozi trideset dni nekaj manj ko eno uro. V resnici ni nobenega otoka v omenjeni razdalji od Britanije. Značilno pa je, da je trajanje dne v bolj severnih krajih tako točno opisano.

Drug, bolj značilen dogodek datira iz l. 62. pred Kristusom. Sporočila sta ga dva zgodovinarja Plinij in pozneje Pomponij, po Korneliju Nepotu. Tistega leta je dobil prokonzul Galije od kralja Suevov v dar Indijce. Poročilo pravi, da so bili na trgovskem potovanju, pa da jih je zanesel vihar na germansko obal. Hennig je mnenja, da to niso bili v resnici Indijci, nego Američani, katere je pritiral vihar na evropsko obal in tudi niso bili trgovci, nego ribiči.

Primerov, da so vrgli valovi trupla neznanih ljudi na obalo, ni malo. Tako se je zgodilo, da so dospeli kajaki (čolni) Eskimov, za časa Friderika Rdečebračca v l. 1153. ali 1160. in l. 1507. ali 1509. Tedaj so dobili pri Rouenu kajak, v katerem je bilo sedem Eskimov, od katerih pa je bil samo eden živ. Številnejši so ti slučajji na angleški obali. Znano je, da je napotila Kolumba na pot tudi najdba dveh trupel neznanega plemena na Azorih poleg zakritih ladij, ki so mogle priti samo od zapada. In ravno po prej omenjenem mestu pri Pliniju in Pomponiju je menil, da pride v Indijo, ako pojde vedno proti zapadu.

Dalje navaja Hennig, da so našli pred vojno v Illinois (Zdr. Države) denar, katerega je spoznal numizmatik Emerson kot antičnega. Nekoliko manj gotova vest je, da so našli na nekem kamnu v dolini Ohio, pri Grave Creek, feničanski napis. Dasiravno vse to ne dokazuje nedvomno, da so stari narodi poznali Ameriko, obstoja vključ temu za to jako velika verjetnost. Za to služijo po Hennigu številni slučajji, ko so prispele azijske, večinoma japonske barke preko največjega Tihega oceana v Ameriko. In sicer: 1805 je nasedla japonska džunka pri Sitki; l. 1813. rešeni trije Japonci pri otokih Kraljice Charlotte; l. 1815. sprejetih 15 do 20 onemoglih Japoncev iz ladje brez jabora na 40° sev. šir. in 170° zapadne dolžine; l. 1833. več Japoncev pobitih Indijancev ali usuznjenih na rtiču Flattery; istega leta je nasedla japonska džunka, obložena z voskom, ob izlivu reke Columbije. L. 1853. najdeni ostanki japonske barke pri otokih San Benito (spodnja Kalifornija); l. 1855. opazili zapuščeno džunko pod 42° sev. šir. in 170° zapadne dolžine; l. 1862. nasedla japonska džunka po trimesečni blodnji po morju na Aleutih; julija 1871. je sprejel ravnatelj ameriški carski parnik štiri Japonce od razbite ladje

in 16. decembra l. 1871. so pripeljali v San Francisco tri Japonce kot edino preostalo moštvo džunke, ki se je razbila pri otoku Atka.

Ako se še sedaj dogajajo taki slučajji velja pač za preteklost ista verjetnost.

To se da sklepati tudi iz najdbe kitajskega denarja v indijanskem grobnem griču iz predkolumbovega časa na otoku Vancouver.

Tok, ki je zanesel toliko ladij z azijske obale v Ameriko, je Kuro sivo, Črni tok.

O drugem odkritju Amerike, po Ircih, pričajo stara irska sporočila in normanski narodni ep. Odkril je Ameriko pod imenom Hvitrmanaland, t. j. dežela belih mož, Ari Marsson. V zvezi s to deželo je tudi odkritje Islandije po Ircih in sicer najbrže, ko so se vračali nazaj na Irsko, jih je zaneslo morje na Islandijo.

Da so prišli Irci že zgodaj v Ameriko, h katerim je prišla že v 6. stoletju katoliška vera, kažejo znamenja, posebno križ. V Yukatanu, kraj Palenque, je tempel križa. Značilna so tudi izročila starih Toltekov in Maya. Poznavatelj staroamerikanske kulture, Kaufmann, je mnenja, da so morali biti že pred Kolumbom katoliški misijonarji v Ameriki. Po Hennigu je obstojala v Ameriki krščanska kolonija najmanj dve in pol stoletji, gotovo pa že pred 8. stoletjem. Normanska kronika pravi, da so prišli kristjani na Islandijo od zapada. Ker je tu Grönlandija izključena (najo so prišli šele l. 983.), ostane samo še Amerika.

Normanski ep »Eirik-Randi-Saga« pripoveduje o deželi Vinlandi, deželi vinske trte, ki jo je odkril Leif Randi (Rdeči) iz Grönlandije, kamor je bil izgnan njegov oče Erich iz Islandije l. 980. radi uboja. Leif je šel namreč l. 999. na Norveško, se tam pokristjanil, nato se vrnil nazaj in šel z drugimi možmi iskat novo deželo

na zapadu, katero je videl islandski pomorščak Björne Herjólfson, ko ga je nekoč zanesel vihar daleč proč od domovine.

Res je Leif Rdeči našel neznano obal, a izstopil je šele na nizki prijazni obali, kjer je rasla v velikih množinah divja vinska trta, po kateri je dobila dežela tudi ime. Spomladi so se vrnili v domovino in vzeli seboj velik tovor grozdja in lesa, za mrzlo in pusto Grönlandijo gotovo važna predmeta. Od tedaj naprej so še večkrat šli po grozdje in les. Da so poznali vino, navaja ep Nemca Tirkera, varuha Leifa, ki je bil prvi dan, ko je odkril trto, tako prevzet, da v začetku ni prišel do besede. Nansen, ki meni, da je vse to samo pravljica, vidi kot njeno slabo stran, da je bil Tirkar od jagod pijan. Bil je pa le presenečen, ker je poznal trto.

Zadnji je odplul l. 1121. grönlandski škof Erik Gnupson, o katerem pa se ni nič več izvedelo. Od tega leta dalje kronika tudi molči.

Da je bila vinska trta v prejšnjih časih silno razširjena, je nedvomno dokazano, tudi za severne dežele kakor Grönlandijo in Islandijo — za te dežele samo v starejših dobah zemlje. Drugo staro normansko poročilo pravi, da so vodjo druge ekspedicije, Thorvalda, umorili Skraelingerji, domačini na Vinlandu. Skraelingerji pa so v normanskem imenovanju Eskimi. Ti pa se nahajajo danes visoko na severu, torej ni Vinland v Ameriki. Proti temu se je dalo ugotoviti, da so prebivalci Eskimi nekdaj mnogo bolj južno ko dandanes. Najbolj se uje ma Vinland z današnjim Massachusetts, obala okrog Bostona.

Da so bili v resnici Normani pred Kolumbom, okrog l. 1000., v Ameriki, dokazujejo številne pristno-normanske izkoptine, grobovi zgradbe (od teh večinoma ohranjeni le templji); posebno pa dokazuje to veliko število normanskih napisov na kamnih.

Često rečeno — pa vedno resnično:

Ponos vsake gospodinje je omara za perilo. Blesteče bela, krasno dehteča platnina je zaklad, katerega si vedno obnavljate s Per-sil-om.

□ Nov voznik red za avto vožnjo Maribor—Ptuj se je izpremenil in sicer: Odhod iz Maribora ob 6.45, 13, 17.30. Dohod v Maribor ob 9.01, 15.21, 18.45.

□ Dobrodelna letna veselica. Podružnica osrednjega društva nižjih poštinih in brzojavnih uslužbencev v Mariboru priredi 8. avgusta na Gambrinovem vrtu dobrodelno letno veselico. Eventuelni čisti dobiček je namenjen dobrodelnemu namenu in to za podpiranje sirot, vdov in bolnih poštinih uslužbencev. Mariborski poštarji prosijo najvljudneje za polnoštevilno udeležbo na tej dobrodelni veselici.

□ Tečaj za batiko in barvanje svile. Žensko društvo za Maribor priredi dne 22. julija v prostorih deklishe meštanske šole, Miklošičeva cesta, tečaj za batiko (ročno slikarstvo) in barvanje svile. (Batika je uporabljiva za obleke, bluze, razne prte, kravate, blazine itd.) Popolno izvežbanost v tej umetnosti si pridobi vsako lahko v teku 1 tedna. Prijavitelj se je v trgovini g. Zlate Brišnik, Gosposka ulica 34, kjer so razstavljeni tudi vzorci.

Celje

□ G. Mat. Ljubša, bivši kuraj jetnišnice v Gradcu, se je za stalno naselil v Celju, kjer stanuje pri g. opatu. G. Ljubša se posebno zanima za kulturno-zgodovinske razmere okolijskega celjskega okraja in upamo, da bo razkril marsikatero zanimivo dejstvo iz prešlih dni. G. Ljubša je veljal za časa svojega dolgoletnega bivanja v Gradcu kot iskren prijatelj in podpiratelj našega kat. akad. in rokodelskega naraščaja. Želimo mu, da bi v Celju preživel v miru in sreči še dolgo vrsto let.

□ V uredništvu »Nove dobe« merijo izrez na bluzi onih gospa in gospodičen, ki žele pristopiti k sv. obhajilu. Tako piše »Nova doba«, da je to že uredništvo tega lista storilo z ozirom na dogodek, ki se je zgodil v cerkvi sv. Jožefa dne 16. t. m., ko je pater lazarist opozoril neko žensko, da ni prostora odgovarjajoče oblečena. Pa pravijo gospodje od one strani, da se za cerkvene zadeve ne brigajo! Pri tem še ugotavlja dejstvo, namreč uredništvo Nove dobe, da niso sami rilci na svetu in očita najpoštenejšim osebam, ki izvršujejo svoje težko delo iz največjega idealizma, njihovo eksistenco. Le čevlje sodi naj kopitar.

□ Zborovanje UJU se vrši v našem mestu od petka dalje. Na zborovanju gre v glavnem za to, ali zavzamejo učitelji in učiteljice včlanjene v navedenem društvu stanovsko ali po-

litično stališče v svoji organizaciji. Pravijo, da so pristaši SDS precej poparjeni, ker se njihova namera najbrže ne bo uresničila, ker je velikanška večina za stanovsko in ne politično organizacijo. Na zborovanju prevladuje mnenje, da bi bilo dobro, ako bi se v vprašanju plač združilo celotno državno uradništvo v skupno organizacijo, ki bi imela s tem večje zaledje in boljše oporo pri stremiljenju za osiguranje svojih že itak nizkih dohodkov.

□ Veliki župan dr. Pirkmajer si je v četrtki ogledal poplavljen kraj v naši okolici. Bilo bi zelo priporočljivo, ako bi se podporni akcija, ki so jo zasnovali vladni krogi v Belgradu, razširila tudi na naše oškodovance.

□ Orel ali Sokol. To paralelo postavlja »Jutro« dopisnik z ozirom na našo konstatacijo, da po našem mnenju v Celju dve godbi nista potrebni. Ta konstatacija se je nanašala na novo se snujočo godbo. Ako bi še dodali, da obstoja pravzaprav v našem mestu tudi še druga godba, bi prišel dopisnik »Jutra« v nemajhno zadrego, ako bi hotel eno ali drugo godbo ali pa dve obenem enačiti z Orlom ali pa Sokolom. To primerjanje je pa tudi z drugega stališča zelo zanimivo, ker nam odkriva predmetna notica v »Jutru« namene nove godbe. Vsaka ustanova je namreč dobra, ako le odgovarja dopisnikovemu kulturnemu nazoru, če tudi gre pri tem vprašanju samo za izvrševanje umetnosti.

□ Celjski okrajni zastop se namerava, kakor smo že poročali, v svoji sestavi prenoviti. V svoji tozadevni notici smo po mnenju nekaterih oseb, ki imajo vpogled v delovanje tega okrajnega zastopa, bili nekoliko preostri, ko smo poudarjali, da se o delovanju tega zastopa nič ne čuje. Pri tem so te osebe mislile, da hočemo delovanje okrajnega zastopa v celoti postaviti v slabo luč. Tega namena nismo imeli, ker prav dobro vemo, da so v okrajnem zastopu bili ravno oni ljudje, ki jih s ponosom imenujemo svoje somišljenike, tisti, ki so v znani zadevi glede znižanja doklad za okrajni zastop največ pripomogli do tega, da niso letne milijonske davštine odpadle na breme našega ljudstva. Tudi se zavedamo, da ni mogoče vsem ustreči, kakor tudi povdarjamo, da se previsoko cenijo zasluge prejš. gerenta, ki ni bil nič drugega, kot v glavnem izvrševatelj sklepov, ki so se sprejeli v gerentskem sovetu. V naši gori navedeni notici smo imeli samo ta namen, da opomnimo pristojno oblast, da obstoja v celjskem okrajnem zastopu stranka, ki zastopa tri četrtine vseh volilcev, a koje predstavniki do sedaj na glavarstvu še niso

bili o nameravani spremembi zaslišani, pač pa so bili zaslišani predstavitelji one stranke, ki po našem mnenju nima nikake upravičenosti do obstoja na slovenski zemlji. Tudi smo hoteli ugotoviti, da se vse delo, ki ga izvršuje okrajni zastop vrši za zaklenjenimi vrati. In končno nam kumulacija različnih častnih mest vsled nezdružljivosti istih ni po godu. (Zadnji izraz je zelo milosten, kaj ne, g. dopisnik od Jutra?)

NOVA ŠOLA NA DOLGEM POLJU.

Od gosp. Janiča smo prejeli naslednjo izjavo: »Jutro« št. 160 z dne 16. t. m. je priobčilo pod naslovom informacije k ilustraciji članek, v katerem pravi, da sem šel jaz k športnikom fotografom, ko sem se zanimal za poplavo okoli zgradbe šolskega poslopja na Dolgem polju. Mislim sicer, da imam kot eden večjih davkoplačevalcev okoliške kakor tudi mestne občine pač pravico zanimati se za take pojave in izvršiti kot občinski svetnik svojo dolžnost, da ugotovim, kje se dela škoda na javnem premoženju.

Ker se pa ravno dopisnik »Jutra« bavi tudi z mojo osebo, moram njegovim izvajanjem posvetiti malo odgovora, kateri pa ne bo tako brez podlage, kakor so dejansko brez podlage trditve omenjenega dopisnika.

Res je, da se do sedaj še niso porušili temeljni zidovi iz debelega betona, tudi je res, da je projektirana škapa in nasip, a je tudi res, da vse to še ni napravljeno in to iz enostavnega razloga, ker mestna občina o teh delih še ni sklepala. Tudi je res, da bodo ta dela stala mestno občino najmanj 1 in pol milijona dinarjev. Pomisliti se še mora tudi na drugo dejstvo. Ravno ta projektirana škapa in nasip, ki bo po površini circa 10.000 m² obsežen in 1 do 1 in pol m visok, bo grozil večji del mesta in okolice, ker bo zadrževal odtok vode v slučaju poplave in se bo vsem vodnim masam, ki bodo stisile pri ponovni poplavi iz Lave, Ložnice in Babnega, upiral ter ustvarjal na ta način veliko naravno jezero. Pri zadnji poplavi je savinjski vodomer kazal 3.60 m vodne višine in čeprav je v šasih najhujših poplav kazal ta vodomer 4 metre vodne višine, niso imeli v posredni bližini šolskega poslopja razni posestniki nikdar v svojih hišah in kletih toliko vode, kakor so jo imeli pri zadnji poplavi v terek. To prihaja iz dejstva, ker so že sedaj šolska poslopja, ki stoje na Dolgem polju, branila odtok vode v Koprivnico in s tem tudi umetno zviševala v svojem ozadju vodno gladino. Sedaj pomislimo še, ako bi se morala napraviti še na tem prostoru škapa in nasip visok nad 1 in pol metra, koliko bi se v tem slučaju dvignilo vodno stanje in bi vsled tega neprimerno več morale trpeti ne samo hiše v neposredni bližini šolskega poslopja, temveč tudi vsi oni posestniki na Lavi, Ložnici in Babnem, ki so bili sicer v šasih najhujših poplav obvarovani pred udiranjem vode v svoja poslopja.

Moram po tudi poudarjati, da trditve »Jutra« ne odgovarja resnici, ko piše, da je voda pri zadnji poplavi segala komaj do spodnjega rova temeljnega zidu. Obratno je res, da je bil ta temeljni zid v visokosti do 1 in pol metra pod vodo in da je voda tekla že skozi napravljenega okna, kar je vsak lahko opazil, ki si je ogledal stanje vode dne 13. t. m.

Kolikor je meni znano, bo stala zgradba nove šole občino okolica Celje 3 in pol do 4 milijone dinarjev, od katerih je prevzela Mestna hranilnica v Celju, za katero jamči mesto Celje z vsem svojim premoženjem in z svojo davčno močjo, 3 milijone dinarjev po 8 odstotkov na danem posojilu. Mestna občina pa mora na lastne stroške napraviti vse nasipe, vse škarpe, cesto in regulacijo Koprivnice od Kralja Petra ceste do šolskega poslopja, dalje vso kanalizacijo in vse hodnike od severne in zapadne strani. Da bo to stalo najmanj 1 in pol milijona dinarjev, to bo zamogel razvideti in preračunati tudi vsak lajak.

Odkod pa denar vzeti?

Stavba sama bo sedaj najdražji objekt, kar jih bo mesto imelo. Moje trdno prepričanje je, da bi stala ista šola, zidana po istem načrtu, a na drugem veliko boljšem in bolj suhem, vsled tega tudi bolj zdravem mestu, polovico tega denarja, kar bo sicer stala. Ni moje strankarsko prepričanje in tudi ne želja, da bi komu hotel s tem svojim stališčem škodovati na časti ali na ugledu, ako poudarjam, da bodo te ogromne vsote morali plačati v prvi vrsti okoliščani, kakor tudi meščani, med katere se tudi jaz štejem, vsled česar bom tudi jaz moral prispevati k tej ogromni dajati. Trepili pa bodo tudi otroci, ki bodo hodili v šolo in še v svoji odrasli dobi morali odplačevati dolg za ponerečeno stavbo, ki ni drugega, kot sad strankarske trmoglavosti.

Maks Janič,

posestnik v Celju in okolici Celja.

D. M. v Polju

Odgovor. Na napad znanega dopisnika iz Zaloga v »Jutru« glede spomenika padlim vojakom na kratko samo sledeče: Na prvi sestanek, ki se je vršil na nevtralnih tleh, so bile vabljene vse stranke ter zastopniki cerkve, občine in učiteljstva. Pri drugi seji so pa manjkali demokratje, kakor čujemo, na zapoved od zgoraj, ter poslali pismo, da ne sodelujejo več, češ ker je odbor v večini »klerikalenc«. SLS je večinska stranka v občini, pa naj ima po mnenju treh liberalcev v odboru manjšino? Neresnica je, da je tudi sedanjí odbor samo klerikalen. Glede povabil za skupno petje je poslal »Sokol« dopis, da je pripravljen na skupno delovanje, seveda nestransko. Citalnica v Zalogu bi pa hotela neke vrste tekmo pred spomenikom, na katerem so imena vseh padlih. Odbor ZSV je na zadnji seji kljub temu sklenil, da Citalnica lahko poje, toda šele po končanih slavnostih, ki so na programu. Poleg tega trdi dopisnik, da so se nabirali izogibalci demokratov, kar je očitna laž, kajti dajali so vsi in ravno zgrajali so se nad tistimi, ki radi prevlekle vneze vidijo še na vojnem spomeniku same »klerikalne« strahove. Odlični člani Citalnice so po barakah nabrali med reveži preko 800 Din in v Zalogu samem pa 800 Din. Toliko resnici na ljubo. Na ostale neslanosti ne odgovarjamo, temveč samo poudarjamo, da je cel članek izraz onemoglosti jezga enega človeka iz Zaloga, ker je spomenik lep, tako, da ga vsak občuduje in ker je postavljen vkljub temu, da so se iznebili dela gospodje »liberalci«. Je čisto prav, da ste se razgalili.

Elektrika. Pretekli teden se je izvršila kolavdnja elektrifikačnega omrežja za vasi Studenec, D. M. v Polju in Slape. Omrežje kakor tudi lučna napeljava je narejena v redu in takoj nato je že tudi zasvetila v omenjenih vaseh nova luč. Cerkev še ni dogotovljena. Nepopolno je tudi še v društvenem domu. Ljudje so v splošnem zadovoljni. Sedaj se bo napeljevalo proti Zadobrovi.

Odšel je iz umobolnice upravnik in bivši gerent gosp. Medie. — Srečno pot!

Motorna brizgalna. Vevška papirnica je nabavila za svoje gasilce novo motorno brizgalno, ki

bo blagoslovljena 25. t. m. Slavnost bo združena z veliko vrtno veselico. Hvalevredno je to od tovarne, saj za sebe je skoraj ne bo rabila, temveč za druge občane. Z elektriko in novo brizgalno bo nevarnost večjih požarov zelo omejena.

Gasilno društvo v Zalogu si je omislilo efekt-no loterijo za kritje stroškov za novi dom. Dobitkov je 25, ena ena srečka pa 3 Din. Priporočamo vsem, da podpro to agilno humanitarno društvo.

Zveza papirniških delavcev je imela prejšnjo nedeljo občni zbor. Na četrtkovni seji se je izvolil sledeči odbor: Pinar Karel, predsednik; Kramer Martin, podpredsednik; Anžur Fran, tajnik; Ovirik Lojze, blagajnik; Rešek Edvard, Trtnik Jožef, odbornika. Novi odbor ima precej dela, vendar bo svojo nalogo rešil.

Trbovlje

□ V izolirnico so prinesli nekega otroka, o katerem se sumi, da je zboleel na nalezljivi bolezní škrtinkli. Zdravstvena oblast je že storila potrebne protitukrepe.

□ V umobolnico na Studenec so včeraj odpeljali posestnika in gostilničarja Franca Logarja iz Hrastnika. Njegova gospodinja se je prošli mesec zastupila z octovo kisline.

□ Priporočilo. Ker se »Jutro« rado obregne tu in tam v našo loterijo, je včeraj neki gospod iz Celja naročil 10 srečk in jih tudi vnaprej plačal, s pripombo, ker »Jutro« tako lepo piše. Da si želimo več takih posnemovalcev, je gotovo. Srečka stane 10 Din, naroči se pri loterijskem odboru Društvenega doma v Trbovljah II.

□ Novi slaščičarni se otvorita na Vodah kar v dveh blizu stojiščih hišah. Na mestu stare hiše gosp. Berjarja je postavil gosp. Kozine enonadstropno hišo in v njej otvori svojo slaščičarno. V drugi hiši, kjer je imel gosp. Perhava lekarno, otvori slaščičarno gosp. Rajšter Josip iz Celja. Kakor je letošnje leto pokazalo, je za sladkarije še dovolj denarja, ker šest prodajalcev sladoleada dela dobre kupčije.

□ Skrb za deco. Otroci rudarjev nimajo prilike, da bi ob času počitnic odšli na sveži zrak iz zaduhlih Trbovli. Malenkostno je število onih stricov in tetk, ki sprejemajo otroka k sebi. Ko vidimo, da se otroci podo po ulicah in požirajo prah, ki je gotovo v škodo mlademu telescu, bi bilo dobro, kaj ukreniti, da se za zapuščene otroke kdo zavzame na ta ali oni način. Tu še igrališča nimajo, s čimer bi bilo vsaj malo pomagano.

Rogaška Slatina

Umrl je v terek, dne 13. t. m. obče spoštovani in ugledni posestnik Andrej Debelak na Malih Rodnah. Bolehal je že nekaj let vsled nevarne bolezni na ledocu. V nedeljo, dne 11. t. m., je bil še v najboljšem razpoloženju med svojimi sosedi in prijatelji po pozni službi božji, ki se je ta dan vršila v prijazni podružni cerkvi Sv. Mohorja; ponoči pa ga je bolezen znova hudo napadla in v pondeljek zgodaj zjutraj je bil že previden s svetimi zakramenti za umirajočo. V terek zjutraj je zaspal za vedno. Njegov pogreb v četrtki, dne 15. t. m. je pričel, kako priljubljen je bil med sorodniki, sosedi, med občani in vsemi župljani. Pri Sv. Trojici smo ga položili k večnemu počitku ob strani njegovega brata, pred drugim letom umrlega prvega slovenskega ravnatelja pošte in brzojavca v Ljubljani dr. Janka Debelaka. Obitelji izrekamo v bridki žalosti za umrlim očetom najgloblje sožalje. N. v. m. p.

Utonil je v sredo popoldne ob hudi nevihti, ki je razsajala pod Plešivcem in Bočem, v deročem potoku nad Cerovcem neki sedemleten deček. Do danes ga še niso našli.

Zdraviliške vesti. Zdravilišče so gosti domalega zasedli, kljub temu, da skrajno neugodno vreme marsikoga odvrne od obiska. — Sinoči je nastopil v zdraviliški dvorani violinski virtuos Sancin, ki ga je spremljala sopranistinja s solispevi. — Danes popoldne se vrši tombola v prid prosvetnemu in pevskemu društvu »Sloga«. — Za 25. julij naznanjena slovesna blagoslovitev nove zastave gasilnega društva se vrši kasneje. — Nevarno bolna je soproga restavriranja hotela »Poštac«, gospa Čohova. — Gospodu županu Hvalcu se po pol letu bolezní polagoma vrača zdravje.

Šmarje pri Jelšah

Blagoslovitev prapora. Preteklo nedeljo je žumska požarna bramba dala slovesno blagosloviti svoj novi, lepo izdelani prapor. Slovesnost je izvršil v cerkvi gosp. stolni kanonik Franc Castl, ki je imel pridigo in slovesno sv. mašo. Na prostem je po blagoslovitvi prapora govoril gosp. Konrad Gologranc iz Celja. Kumovala je praporu gospa dr. Hrašovecova. Popoldanska veselica je potekla v najboljšem razpoloženju. Svirala je godba iz Laškega.

Nemarnost. V šmarški cerkvi je bilo ob zadnjem deževju dvakrat po pedeni vode. Ze itak vlažna cerkev s tem še bolj trpi. Krivda pa leži seve na trški občini, ki ne kaže čisto nič smisla za to, da bi s primerno kanalizacijo trga in z regulacijo šmarškega potoka poskrbela za hiter odtok vode.

Delo pred hotelom Habjan. Gospod hotelir Habjan dela pred svojim hotelom zvišan prostor iz cementa, kjer namerava urediti verando. Vsa stvar bo trgu dala zopet lepše lice.

Veriga. Orlovski odsek priredi to nedelje (18. t. m.) v Katoliškem domu igro »Veriga«. Začetek ob 15. uri. Igra se bo ponovila ob Marijinem prazniku dne 15. avgusta. — Vabljoni!

Savinjska dolina

Popravlí V poročilo o ekspozičnem prireditvi se je vrnila neljuba pomota. Pri štečtni tekmi ni zmagala vrsta odseka Polzela, ampak kombinirana vrsta Savinjskega okrožja, sestavljena sledeče: Polzela 4 člani, St. Peter 4 člani, St. Jurij 2 člana ter Šoštanj in Mozirje po 1 član. V toliko, da ne bo nikomur krivice.

Braslavci. V četrtki se so končali več dni trajajoči konjski nabori. Izvršili so se v redu, za kar gre hvala tudi tozadevni komisiji. Prigunani material je pokazal kvalitetno in številčno zboljšanje naše konjereje. — Pri primerni reklamni postal naš trg gotovo eldorado izletnikov in turistov. Ti bi lahko videli pri nas pravi tip srednjeveškega kraja. Ze dohodi sami pripravijo potnika na to. Cesta iz Rokavlj in od Kranja je od ene strani obdana z živo mejo, o kateri menda nihče ne pomeni, ali in kdaj je bila obzreana. Njena večjeve visi kljub vsem cestnim predpisom na cesto ter je vrhu tega še precej obdarjeno s trnjem. Da o cesti na sejmistiše niti ne govorimo. Tu bi ob deževju potrebovali čolne. Glavna ulica in razni pešpoti? To je treba samo poskusiti. Da so vasplošno varčevanje razteza tudi na apno, je razumljivo. Upamo, da bodo poklicani faktorji poskrbeli nekoliko za lepše lice našega trga.

Je oča kupil konjca dva, dva lepa, mlada šimelna, in Alenčica je v vojsko šla ...

Ko višji jo zagledajo, vsi se močno začudijo, kako ima lepo telo — — —

In eden pravi, govori:

»Meni se pa vse tako zdi, da možko to telo le ni!«

Pa so se višji posvet'val', kako b' soldata preskušal', in so na trg jo odpeljal'!

»Zdaj naj izkaže se, kaj je — al' bo zbiral pušeljce, al' bo zbiral pangeljce ...«

Alenčica je špancirala, se sem in tje ozirala in je le pušeljce izbirala.

So višji z glavami zmajal' in so jo znova preskušal' — steng'ce so z lojem pokapal'!

»Če je to možko telo, bo zašentalo, če je to žensko telo, bo zajamralo, ko se bo spodrsnilo!« —

Alenčica je po steng'cah šla in ko se je spodrsnila, po možko je zašentalo ...

Zdaj višji prav': »Poskusmo še enkrat! Nocoj b'mo šli na pare spat, z menoj bo šel sam Rožmanov soldat!«

Alenčica pa de glasno:

»Kdor mene še kaj skušal bo, moje grožnje okušal bo!« —

Ko se je zoril beli dan, slovo so dal' beli Ljubljani in so marširal' v turško stran.

In šli so, šli in so prišli tja doli k vodi Donavi in višji tako govori:

»Kdor bo preplaval Donavo, ne bo mu treba več z vojsko, lahko se vrne koj domo!«

Alenčica skočila je v vodó in ko preplavala je Donavo, pokaže žensko se telo —

Ta višji gleda čez in prav': »o le kako je meni žal, da tako sem besedo dal!«

In še zakliče: »Pojd' nazaj, ti moj najbolj soldat dozdaj, saj moja ženka boš odzdaj!«

Alenčica se nasmeji, odgovori: »Ne grem nazaj, doma 'mam tri in vsi so gorši ko si ti!« ...

Kolikor se spominjam — Štreklja nimam pri rokah — je motiv deklise-vojaka, če ne vpoštevamo »Gregčeve sestre«, znan sam v enem primeru. Rožmanova Alenčica tedaj za služi, da oživi in živi kot pogumna Gorenjka vsevdilj v spominu in priča nevstrašnost slovenskega dekleta.

Varianto o pravljici prihodnjič enkrat.

Dr. Joža Lovrenčič.

Uživajte čajno maslo »Jagoda«

Zagovor obtožencev.

Albert Hlebec takoj v začetku izjavi, da se ne čuti krivega. V svojem nadaljnjem govoru pravi, da ima ves proces politično ozadje. Prizna, da je bil lastnik in urednik Del-km. lista, toda le od 1. apr. t. l. dalje. Za razne tiskovine in kompromitirajoči material ne odgovarja, ker so v uredniške prostore v Del. domu prihajali vedno delavci, ki so se tam počutili kot doma. Ključ od prostorov je samo eden in je bil na razpolago vsem. On niti v uredništvu ni pisal, nego le doma, kjer je imel večji mir.

Hlebec pravi nato, da kompromitirajoči material sploh ni kompromitirajoč, nego da prodajajo v vsaki knjižarni še vse kaj hujšega.

Iz brošur je tudi izvedel, da obstoja tajna komunistična organizacija.

Predsednik: »Torej priznate, da obstoja taka organizacija?«

Obtoženec: »V izkupljeni brošuri sem izvedel to. Jaz pa ne pripadam nobeni tajni organizaciji. Tudi ne poznam nobenega člana in nimam z njo nobenih stikov.«

Predsednik: »Ali je skupina DKL v zvezi s tako tajno organizacijo?«

Obtoženec: »To so samo domneve!«

Dalje poudarja Hlebec, da državno pravdnitvo ne pozna termina revolucionarnost. Revolucionarnost je stremiljenje za premembo državnega reda.

Predsednik: »Z nasiljem?«

Obtoženec: »Ne, v Jugoslaviji so štiri stranke, ki imajo revolucionarnost v svojem programu. To so socialistična, social-demokratska (Bernot), »Ujedinjenje« (Života Miloković in Strukelj) in komunistična. Revolucionarnost ni samo stremiljenje za nasilnim prevratom. Komunisti se uporabljajo ne odrekajo, ker so že davno izgubili naivno iluzijo o parlamentarizmu. Toda komunisti odklanjajo individualno akcijo.«

Predsednik bere razne odstavke iz Del.km. lista, kjer se poudarja revolucionarnost.

Predsednik: »Saj to je ravno bistvena razlika med II. in III. internacionalo, da poudarja vedno revolucionarnost.«

Hlebec zanika, da je pozivljaj k nasilni spremembi državnega reda. Z dotičnimi letaki nima nobene zveze.

Predsednik: »Vi ste bili slamat mož, orodje v rokah drugih. Nekdo je stal za vami.«

Hlebec: »Da nisem bil to, dokazuje dejstvo, da sem danes tu.«

Predsednik: »Prejemali ste plačo 2500 Din, kot ste že priznali.«

Hlebec: »Tega nisem rekel, to je stil preiskovalnega sodnika. ki me ni prav razumel. Sam sem bil lastnik lista. Ta vsota je dogovorjena maksimalna plača Peterkoviča, ki se je pa ravnala večinoma po dohodkih lista.«

Obtoženec trdi, da brošur »Lenin« sploh ni videl. Tudi ni »Dolinar«, ki je podpisan na raznih lepkih, njegov psevdonim.

Predsednik: »Se točno ravnate po bulletinu?«

Predsednik bere zanimiv bulletin, kjer se podučujejo komunisti, kako naj širijo skrivno propagando, kako naj se zagovarjajo pred policijo in sodnijo itd.

O tem bulletinu Hlebec nič ne ve. »Rdeča pomoč« pa ni kaka organizacija, nego le sporadično se ponavljajoča akcija za aretirance in žrtve reakcije. Prizna pa, da je pošiljal Del-km. list moskovski »Pravda« in berlinski »Rote Fahne« v zameno, kot je to pri listih običajno.

Obtoženec Peterkovič se zagovarja na podoban način. Z uredniškimi posli ni imel nikakih stikov. Bil je le administrator Del-km. lista in ni imel vpliva na njegove smernice.

Parole na letakih in v »Del-km. listu« so pisane v smislu komunističnega manifesta, o katerem je sodišče že spomladi odločilo, da je dovoljena knjiga. Z mladinsko organizacijo nima stikov ker je že 39 let star. Tudi izrek »Delu čast in oblasti« ni nevaren državi. Tudi o »Rdeči pomoči« so sodišča v Ljubljani, Zagrebu in Beogradu odločila, da ni nevarna organizacija.

Predsednik: »Čudno je le, da pišete v nemščini v Moskvo. No pa saj ste internacionalci in vam je vse eno!«

Državni pravdnik predlaga, da se zaslišijo še razni policijski agentje in stražniki, ki da so dobili kompromitirajoči material.

Zagovornik pa predlaga, da se zasliši še upravitelj Del. doma Baznik in drugi delavci.

Senat je oba predloga sprejel, nakar je bila razprava preložena.

Prepričajte se o trpežnosti

vrvarskih izdelkov

iz prve kranjske vrvarne

Ivan N. Adamič

Ljubljana, Sv. Petra c. 31

in pri podružnicah Maribor, Vetrinjske 20 ter Kamnik Štuna 4

Vsled eksplozije sta se sosednji mesti Mount Hope in Hibernija popolnoma porušili. Škoda znaša več sto milijonov dolarjev

Mestna hranilnica v Mariboru - Erisino jabolko.

Maribor, 17. jul. 1926.

Med strankami Narodnega bloka se je pojavilo Erisino jabolko, jabolko prepira, zadeva Mestne hranilnice. To jabolko je zrastle kot slab sad na slabem drevesu demokratske stranke. Sad je odrgala in vanj ugriznila s posebnimi nameni radikalna stranka in ga je včeraj s svojo izjavo, da izstopi iz Narodnega bloka, in s tem, da je na svojem shodu dala predčasno prebrati celotno poročilo občinske revizijske komisije, vrgla javno med stranke Narodnega bloka. Ne demokratska in ne radikalna stranka pa pri svojem početju nista videli do zdaj drugega, kakor le sebe in svojo strankarsko korist. Mariborski javnosti pa ni za to, da bi ta zadeva služila katerikoli stranki v Narodnem bloku ali izven njega v strankarsko izrabljanje, temveč jim je za to, da se sedanja zadeva razčisti, krivice odstrani in kaznuje, napravi red s tem, da se že v naprej zavaruje pred ponovnimi takimi pojavi. Zdej je znova predlog SLS, ki ga je stavila že za časa socialistične msne večine, edina rešitev in to je: naj se izpremeni člen 29. hranilničnih pravil v tem smislu, da voli občinski svet vseh 16 članov upravnega odbora, od katerih mora biti vsaj 9 občinskih svetnikov.

Kajti občina garantira za Mestno hranilnico s svojo davčno močjo. Občina naj potem ima v njej tudi edino besedo. In kakor zaupajo meščani svojo upravo pri volitvah občinskemu svetu, tako se mu naj zaupa tudi za ta zavod, ki je pravzaprav le mestna denarna ustanova, ne pa kakor kak drug denarni zavod, ki je last članov.

SLS od te svoje zahteve nikdar ni odstopila, in jo tudi danes kot edina poudarja. S tem pa ravno SLS stoji pred mariborsko javnostjo kot edina, ki hoče le stvarno rešitev tega občegospodarske zadeve. Pričakuje pa, da bodo tudi ostale stranke, posebno one v Narodnem bloku, izprevidеле, da se mora stvoriti le ta podlaga reda v Mestni hranilnici.

Ko pa SLS poudarja to stališče, odpadejo vsi razni očitki proti njej. Socialisti naj le pogledajo sebe, ker niso hoteli tedaj, ko so imeli večino, ustreči predlogu SLS. Oni so nasvarili to možnost, da se je lahko zgodilo, kar se je zgodilo. Demokratska stranka, najbolje da uredi svoje zadeve v tem vprašanju. In ona bo nosila krivdo še naprej, ako ne pristane na zahtevo SLS. Narodno radikalna stranka je pokazala, da ni resna, da se dejansko igra, pa še slabo, vsaj za sebe slabo igra s celo zadevo. Vse intervencije, da se iz njihovih vrst postavi gerenta nad Mestno hranilnico, do sedaj niso uspele in za naprej menda tudi ne bodo. S svojim izstopom iz Narodnega bloka je črtala stranka prvo besedo v svojem naslovu — narodna. Pokazala je, da ji narodnost ni več vredna kakor nekaj denarja, kakor nekaj mest, ki jih upajo z razbitjem Narodnega bloka v Mariboru dobiti v svoje roke. Ostale stranke v Narodnem bloku se bodo pridružile stvarni rešitvi tega vprašanja v smislu predloga SLS. Nemška stranka je dala pred kratkim neko izjavo, iz katere bi se tudi moglo sklepati, da ji je res le za pravilno rešitev v istem smislu.

In tako si stojita danes nasproti kot prepirajoča se za Erisino jabolko demokratska in radikalna stranka. Prva je vrgla madež na Narodni blok, ker je bil blok sestavljen za pošteno upravo. Zato SLS stavi proti njej javno oblozbo že s tem,

da je povzročila revizijo, da je zahtevala, naj se uspeh te revizije obelodani v javni občinski seji. Radikalna stranka pa je s svojim izstopom iz Narodnega bloka in s predčasno objavo revizijskega poročila pomagala, da je pri reviziji in vsem občinskem delu iskala le sebe in za sebe ter svoje, ne pa za občino.

Mislino pa, da povemo danes pošteno misel vsakega pravega Slovenca in Mariborčana, če rečemo tole:

1. V smislu revizijskega poročila in predlogov revizijske komisije naj se dosedanje nerodnosti uredi in krivci, kot se to povsod zgodi, naj se zagovarjajo, ev. škodo povrnejo in kaznujejo;

2. sprejme naj se predlog in zahteva SLS, da se izpremeni člen 29. hranilničnih pravil v

Ob razpustitvi Wranglove armade.

Kakor smo že poročali, je general Wrangel sedaj tudi uradno razpustil svoje čete. Splošno listi smatrajo razpust za končno likvidacijo, le redki so pristavili, da je general izročil svoje funkcije velikemu knezu Nikolajeviču.

Wrangel je bil naslednik generala Denikina. Posrečilo se mu je, da je zbral razbito Denikinovo vojsko in z njo pomagal Poljakom in Francozom, ko so leta 1920. stale rdeče čete pred Varšavo. Wrangel ni zmagal. Prodrli pa je do Dnepra ter v Tauriji in Ukrajini delal boljševoikom toliko preglavic, da so opustili borbo proti Poljski in se obrnili na Krim. Wrangel je ostal brez pričakovane pomoči in je moral Krim izprazniti. 25. nov. 1920 je 140.000 Rusov na 126 ladjah zapustilo domaćijo in se prepeljalo v Carigrad. Pomoč zapadnih držav je bila malenkostna in Wranglovi vojaki so si morali sami pomagati kakor so vedeli in znali. Kakor v naši državi, tako povsod drugod so se oprijeli najrazličnejših poklicev in služb, kar jim je sploh bilo do

tem smislu, da voli občinski svet vseh 16 članov upravnega odbora, od katerih mora biti vsaj 9 občinskih svetnikov;

3. Slovenske stranke pa naj v nadalje pokažejo, da je bila v tej zadevi največja podlost ona beseda čifutskih zagrebških »Morgenblattlarjev«, da je treba kako gospodarsko stvar le Slovincem izročiti v roke, če se jo hoče uničiti. Zavedajmo se, da smo na narodni meji, kjer se res ne gre »lahkomiselno igrati«, kot sta to storili demokratska in radikalna stranka. Ravno ti dve stranki sta sedaj dolžni, da se odžrtvujeta narodu, kar sta do zdaj napačnega storili.

SLS in njeni pristaši pa se zavedajo, da so do zdaj in da bodo tudi za naprej imeli le eno načelo: pošteno delo v zvestobi svojemu narodu.

segljivo. Naravnost občudovanja vredni so mnogi med njimi z brezprimerno samoodpovedjo pozabili na socialno preteklost in v novih okoliščinah znova gradili svojo eksistenco ter si ustvarili pozicijo častnih članov nove družbe. To in pa jasnejši razložek med njimi in rusko skvarjeno aristokracijo, ki je iz Petrograda prenesla svoja gnezda v Pariz, je mnogo pripomoglo, da je ginilo prvotno nasprotstvo proti Wranglovim vojakom in le dejansko obiležje teh ljudi, da so člani neke armade pod tujim poveljstvom in tujo disciplino, država v državi, je sem in tje še motilo popolno iskrenost. Formalen razpust Wranglove vojske je tudi ta poslednji razlog odpravil. Upamo, da bo zgodovina tudi to žalostno poglavje iz svetovne vojne obrnila v prid slovanski vzajemnosti.

Tvrdba F. MERŠOL nasi

se nahaja sedaj

Wolfova, ulica št. 5

Priporoča veliko zalogo rokavie, nogavice za dame, gospode in otroke. Čipke, ženska ročna dela, volna, svila, bombaž. — Predtiskarija ročnih del. — Ustanovljena l. 1887. —

Gospodarstvo

Zvišanje železniških tarifov s 1. avgustom.

Mi smo že 15. julija poročali, da namestila železniško ministrstvo zvišati tovrne tarife s 1. avgustom. Danes navajamo še par informacij.

Po lanskoletni tarifni reformi so se morale na lokalnih progah plačevati tako zvane surtakse, ki so znašale pri začetku 8 odstotkov, pri 200 km n. pr. pa so padle na 7 odstotkov normalnega tarifa. Ker pa so se pojavljale v kontroli in kartiranju teh surtaksov sitnosti, je vlada sklenila to surtakso vkalkulirati v železniški tarif. Z ozirom na izpad dohodkov, ki so dotekali od lomljene vozarine, je pa vlada sklenila predložiti povišanje tarifov ne samo na lokalnih, ampak tudi na glavnih progah.

Načrt je torej, da se poviša železniški tarif s 1. avgustom in sicer znaša predloženo zvišanje 3 do 8 odstotkov, pri začetnih kilometrih približno 8 odstotkov, postopnega pa pade in pride pri 600 km 3 odstotke.

Sicer pa se bo s tem kakor tudi z drugimi reformami naših železniških tarifov bavil tarifni odbor, ki se sestane prihodnji teden.

Najvažnejše teh reform se tičejo vpostavitve izvoznih tarif: za izvoz skozi Gruž, Metković in Dubrovnik, za ozkotirne železnice ter izvoznih tarif za severne luke na našem Jadranu. Nadalje bo razpravljali tarifni odbor tudi o tarifih za les.

Produkcija premoga v Sloveniji nazaduje.

V mesecu maju 1926 je znašala produkcija premoga v Sloveniji 105.294 ton napram 114 tisoč 273 tonam aprila 1926 in 122.918 tonam v maju 1925. V prvih petih mesecih t. l. je dosegla produkcija 681.543 ton, v prvih petih mesecih lani pa je bila 773.994 ton. V teh številkah se že kaže vpliv v redukciji obratovanja.

Premogovniki so v maju 1926 oddali (v oklepajih podatki za april 1926): železnicam 47.268 (50.825) ton, brodarstvu 220 (45) ton, industriji 40.918 (37.616) ton, raznim strankam 7528 (7858) ton; izvozili so v inozemstvo 3905 (3478) ton, sami so pa porabili 10.805 (12.612) ton, takda so skupno oddali 110.912 (112.435) ton. Oddaja se je v maju poslabšala, toda v manjši meri kakor produkcija.

Ker je bila oddaja nekoliko večja kakor produkcija, so zaloge koncem maja prvokrat po daljši dobi zabeležile nazadovanje. Dne 30. aprila so znašale namreč 93.892 ton (rekord), dne 31. maja pa so padle na 88.445 ton, torej za več kakor 5000 ton, kar je ugodno znamenje.

Pri podatkih o številu zaposlenega delavstva se opaža nadaljna redukcija. Zaposlenih je bilo (v oklepaju podatki za april) 274 (302) uradnikov, 273 (298) paznikov in 9572 (9794) delavcev. V teku zadnjih treh mesecev je bilo torej reduciranih čez 2700 delavcev.

*

Bilance delniških družb v Hrvatski in Slavoniji. Po statistiki zagrebške Trgovske in obrtniške zbornice so znašali dobički oz. izgube del-

niških družb v Hrvatski in Slavoniji v letu 1925. Denarni zavodi: 87 zavodov, kapital 680.1 milijona Din, rezerve 166.4, dobiček 102.0, izgube 0.5; čisti dobiček 101.5 milijona Din, rentabiliteta torej 12% v razmerju z lastnimi sredstvi. Industrija: 194 zavodov, kapital 721.6, rezerve 194.2, skupaj 915.8, dobiček 67.1, izguba 35.6, rentabiliteta torej 3.8%. Trgovina: 108 družb, kapital 111.4, rezerve 7.4, skupaj 118.8, dobiček 5.0, izguba 9.2, torej izguba 4.2, izguba 3.5%. Skupno torej je objavilo svoje bilance: 389 družb, kapital 1513.1, rezerve 368.1, skupaj 1881.2; dobiček 138.6, izguba 76.9, razlika v korist dobička 61.7, rentabiliteta 3.28. Za l. 1924 je objavljenih 454 bilanc z rentabiliteto 7.94%. Iz tega je razvidno, da je splošna rentabiliteta v letu 1925 znatno padla.

Konjunkturni v tekstilni industriji Slovenije. Včeraj smo poročali o ustanovitvi nove tekstilne tvornice v Mariboru. Kakor čujemo, se namerava tudi večje industrijsko podjetje, ki sedaj izdeluje druge predmete, preurediti v predilnico in izdelovalnico nogavic.

Trgovinska pogodba z Madžarsko. Glede trgovinske pogodbe z Madžarsko čujemo, da se sedaj še ni razpravljalo o tarifnem delu, v katerem bo govora šele po sklenitvi pogodbe s Češko-Slovaško.

Trgovinska pogodba z Belgijo. V kratkem odputujejo delegati naše države v Pariz sklepati trgovinsko pogodbo s Francijo, kateri ima slediti pogodba z Belgijo. Belgija se interesira predvsem za izvoz sledečih predmetov v Slovenijo: ogle-dala, usnje, cikorijs, belgijski sukanec, platno, svileni in kovinski blago. Za izvoz iz Slovenije pa pride v prvi vrsti v poštev les, poljski pridelci, hmelj, umetna gnojila, tipke itd. Uvoz iz Belgije k nam je znaten, dočim mi v Belgijo radi stalnega padanja franka vedno manj uvažamo. Imamo pa tudi n. pr. v lesu močno konkurenco Švedske in Norveške, pa tudi gradbeno gibanje je v Belgiji na splošno popustilo, ker je večina reparacij že izvršena. Kar se tiče tarifnih postavk, je glavna zahteva Belgijcev, da se znižajo na višino starih tarifnih pozicij.

Likvidacije. V likvidacijo je prešla Jadranska montanska družba z o. z., nadalje Hranilnica in posojilnica na Veliki dolini, r. z. z. n. z.

Konkurz. Razglašen je konkurz o imovini Vincenca Wuttija, trgovca v Kočevju; roki so: 24. julija, 10. avgusta in 14. avgusta.

Izpremembe v trgovinskem registru. Vpisale so se naslednje tvrdke: Ivan Škunca, veletrgovina z dalmatinskim vinom v Celju; A. Ogo-relec, trgovina z vinom in žganjem na debelo v Cerkljici; A. Tavčar, mesarska obrt v Mariboru; Janez Kovač, veletrgovina z vinom v Selih (občina Osilnica); Kuzma Padovan Kolega, podružnica, Selo pri Ljubljani (centrala Velaluka, Korčula); trgovina z dalmatinskim vinom. — Izbrisale so se tvrdke (ker je obratovanje prenehalo): Zvonimir Mühlstein, kar. posrednik v Celju in A. Pintar, trgovina z mešanim blagom v Slov. Bistrici.

Premogovnik na Hrvaškem — na prodaj. V Hrvatski se nahaja manjši premogovnik, ki producira premog s 4500 kalorijami. Lastniki nimajo kapitala za nadaljnje investicije in zato rudnik prodajajo.

Borza

DENAR.

17. julija 1926.

Zagreb. Prost promet: vojna odškodnina 304.50 bl. Berlin 13.51 den., (13.49—13.53), Italija 192—192.50 (191.60—192.80), London 275.65 den., (275.08—276.08), Newyork 56.585 den. (56.439—56.739), Pariz 135—136.50 (133—140), Praga 167.90 den. (167.40—168.40), Dunaj 8.0075 den. (7.98—8.02), Curih 10.96625 den. (10.94675—do 10.98675).

Curih. Beograd 9.125, Pešta 72.30, Berlin 122.975, Italija 17.40, London 25.115, Newyork 516.50, Pariz 12.70, Praga 15.80, Dunaj 78, Be-kareš 241.25, Sofija 3.75, Bruselj 12.90, Amsterdam 207.60, Kopenhagen 136.85, Stockholm 153.325 Oslo 113.25, Atene 6.25, Carigrad 2.82, Argentina 2.10, Madrid 81.50.

Tedenski pregled

Vremenske katastrofe, kakršnih ne pomni-ljo ljudje, so se vsule na našo državo. Donava je ključ nadčloveškim naporom prizadetega prebivalstva podrla nasipe pri Apatinu, Sonti in Novem Sadu in poplavlila nad 25.000 juter zorečih polj in cvetoče nasebine. Sosedna mesta so polna beguncev, ki so čez noč postali berači. Pri Val-povu je Drava porušila nasipe in poplavlja 4000 juter zemlje. Nad Valjevom se je utrgal oblak in okoliški vasi Solja in Bogdanoviči je odnesla voda, da ni ostalo za njima sledi. Med Pečjo in Andrijevo v Crnigori je divjalo strašno neurje s točo in nalivi. Komaj zgrajeno lepo novo cesto je odneslo v dolžini 5 km, da se niti ne pozna, kje je tekla. Trgala so se pobočja in zdrnila v dolino. Voda je odnesla 49 delavcev, ki so gradili novo cesto; rešil se ni niti eden. Naselbina Jus-tan-Ham je uničena. Toča je ubila 7 oseb, 120 ranila; dalje je ubila 2000 ovac in nešteto divja-čine. Sava je pri Brodu porušila nasipe in popla-vila 6000 ha zemlje. V Dalmaciji in Bosni so na-livi rušili ceste in mostove. Vremenske katastrofe tudi naši ožji domovini niso prizanesle. Savinjska dolina s celjsko okolico je zopet doživela silno povodenj. Pri Storah je voda porušila železniški tir. Težko prizadeti so tudi kraji južno od Celja do Zagorja in še dalje; mnogokje so se pripetili usadi. odnesli vrtove in zasuli ceste odnošno železniško prog. — Koliko narodnega premoženja so uničile te vremenske katastrofe, še niti približno ni ugotovljeno, a toliko je jasno, da znaša škoda strahotne milijone. Nevarnost nadaljnjih katastrof pa posebno ob Donavi še ni minila. Vo-jajstvo je na nogah.

Vlada ob vseh teh ogromnih nesrečah ne nikne ničesar odločilnega in prepušča delo za pomnečene kraje zasebni inicijativi. Namesto, da bi se sklicala skupščina in sklenili izdatni ukrepi, se nadaljuje malenkostna politika partijskih interesov, ki stremi edino le za ohranitev oblasti. Pašić je naročil iz Karlovih Vari, naj ostane se-danji položaj do jeseni; tako tudi bo. Vlada ne ve dobiti denarja za ogromne potrebe drugače, nego da zniža uradniške plače. Tako je sklenil ministrski svet in sedaj izdeluje načrt, kako naj se to izvrši. Plače hočejo zmanjšati od zgoraj navzdol za 50 do 5 odstotkov, tako, da se višjim uradnikom vzame več, manjšim manj. Ni še odlo-čeno, ali se znižajo plače samo za šest mesecev ali pa za dalje časa.

Anketni odbor nadaljuje svoje delo. Zaslišal je razne priče iz železniškega ministrstva in druge glade tvrdke v Adamovu, ki je za našo drž-avo popravljala železniške vozove. Iz izjav je razvidno, da se je trditi ravnatelj Gut v želez-niškem ministrstvu pogajal na tej podlagi, da po-pusti tvrdka 30% od svojih terjatev. Revizor Mla-denović je dognal, da so računski daleko prekašali dejansko izvršeno delo. Kljub temu pa se je trditi, ne da bi se dovršila preizkusa, izplačala celja prvotno zahtevana vsota, dasi je bil ravnatelj Gut pristal na 30% ni popust. Anketni odbor se mora puliti z oblastmi za vsak spis, ki se tiče korupcijskih afer Rade Pašića.

Finančni odsek je zaključil svoje delo. Na prizadevanje poslanca dr. Kulovec je v zadnji seji sprejel resolucijo, v kateri poziva vlado, da za-ščiti kmetijstvo z uvoznimi carinami, obenem pa s primernimi železniškimi tarifi poskrbi, da pa-sivni kraji ne bodo oškodovani. — Odbor za ne-posredne davke dalje predstavlja novi davčni na-črt; tudi tu zastopa koristi kmetijskih davkoplače-valcev posl. dr. Kulovec.

V Ljubljani je umrl znameniti slovenski pi-satelj dr. Franc Detela; imel je veličasten pogreb. Mešano jugoslovansko-ogrsko razsodišče v Haagu je proglasilo prvo razsodbo. V zadevi ba-rona Friderika Borna je sodišče odločilo, da mora jugoslovanska država vsa posestva in rudnik pri Sv. Ani pri Trliču opustiti sekvestra in plačati vse stroške, ki so nastali s sekvestracijo.

Belgijski parlament je izglasoval pooblastilni zakon, ki daje vladi za dobo 6 mesecev daleko-sežna pooblastila, da ukrene vse, kar smatra za potrebno, da upostavi veljavo franka. Podoben zakon je na dnevnem redu v francoski zbornici. Vsi dosedanji napori Francije in Belgije, da usta-vita rušenje franka, so se doslej izjalovili. Ni še jasno, kaj hočeta Anglija in Amerika z uničeva-njem franka doseči.

Eksplozija, kakršne doslej ne pomni svet, se je minoli teden pripetila v Lake Denmarku pri Doveru, N. Y. V zrak je zleteo nad 300 skla-čič munijske zalozne ameriške voje mornarice.

Vera in kultura

Vzhodni odsek na evharističnem kongresu.

Chicago, 25. julija 1926.

V veliki množici prirediteljev in odsekov ogromnega evharističnega kongresa je imel vzhodni odsek obenem mednarodni in obenem slovanski značaj. Na prejšnjem evharističnem kongresu v Amsterdamu leta 1924 se je zborovanje vzhodnega odseka pričelo s slovesno vzhodno mašo v grškem jeziku, v Chicagu pa se je otvoril vzhodni odsek s sveto mašo vzhodnega obreda v staroslovanskem jeziku.

V sredo 23. junija dopoldne so velike množice do zadnjega kotička napolnile rusinsko cerkev sv. Nikolaja; vstop je bil dovoljen samo proti vstopnicam. Med občinstvom je bilo veliko število duhovnikov in redovnikov raznih narodnosti. Liturgijo je pel križevski škof Dionizij Njaradi ob asistenci treh ameriških rusinskih škofov, pri oltarju so bili tudi štirje armenski in sirski škofje in nekoliko slovanskih škofov latinskega obreda (Vojtašek, Šarič, Dobrečič i. dr.). Petje je oskrbel rusinski pevski zbor s sodelovanjem pravoslavni slovanski pevcev; pravoslavni Slovani so sodelovali z veliko prijaznostjo. Slovanska liturgija s slovesnimi obredi in z milimi napevi je zares očarala vse občinstvo; vsi so občudovali globoko pobožni nastop in

milni krasni glas škofa Njaradija. Pri službi božji sta nastopila dva govornika. Amerikanski škof Noll je v angleškem jeziku navduševal k sodelovanju za cerkevno edinost. Barski nadškof Dobrečič je po kratkem angleškem uvodu govoril v hrvaškem jeziku o sveti evharistiji in edinosti. Slovanska liturgija je dosegla svoj namen: v Amerikancih je zbudila zanimanje za krščanski vzhod in jih navdušila za sodelovanje pri delu za zedinjenje. Ameriški časopisi so polni hvale o krasnem petju in o prelepih obredih.

Popoldne je bilo znanstveno zborovanje vzhodnega odseka. Govorili so: litovski škof Matulevičius, belgrajski nadškof Rodić in slovaški škof Jantauš. O Apostolstvu sv. Cirila in Metoda je v angleškem jeziku govoril kanonik dr. Hanuš (Praga). V uvodu je omenil, da govori kot namestnik odsotnega strokovnjaka prelata dr. F. Grivca. Poudarjal je, da je Apostolstvo glavna mednarodna organizacija, ki uspešno vodi znanstveno, nabožno in praktično delo za zedinjenje. P. de Meester je v kratkem latinskem govoru pojasnil sedanje stanje vzhodnega cerkvenega vprašanja. Rev. Neužil pa je latinsko govoril o evharistiji kot vezi edinosti.

Zvečer je bilo poljudno zborovanje vzhodnega odseka. Nastopili so razni slovanski narodi s petjem in z govori. Bili so lepi prizori. O tem bom poročal prihodnjič.

Narava in ljudje

JOGURT.

Mnogo ljudi je še pri nas, ki jim ni znano, kaj je jogurt. Pod imenom Jogurt razumemo zdravilno kislino mleko, katero v jako velikih množinah konzumirajo balkanski narodi, zlasti Bolgari.

Temu mleku pripisujejo sloveči zdravniki veliko zdravilnost. Da je temu res tako, vidimo, da ima Bolgarija, ki šteje okrog 4 milijone ljudi, čez 8000 oseb, ki so stare nad 90 let in to približno 100 oseb starih nad 125 let ter okoli 200 ljudi starih med 110 do 120 let. Ako pa primerjamo z Bolgarijo Nemčijo, vidimo, da doživi v Nemčiji od 64 milijonov prebivalcev le 72 starost nad 100 let.

Jogurtu se s polno pravico pripisuje to svojstvo. Profesor dr. Mečnikov, ravnatelj Pasteurjevega zavoda v Parizu, je pri svojih dolgoletnih eksperimentih dognal kot vzrok raznim boleznim gotovo gnilobno razkrajanje v črevih, zlasti v debelem črevesu. Vsled te gnilobe in pod vplivom gotovih rednih bakterij se tvori strup, ki, kadar pride v kri, razjeda razne telesne organe. Slabokrvnost, nagnjenje k glavobolu, nerazpoloženost, nemirno spanje, zmanjšanje delazmožnosti i. dr. so posledice tega zastrupljenja. To zastrupljenje povzroča tudi naše staranje. Ako bi tvorbo tega strupa zamogli odstraniti ali pa zmanjšati na minimum, bi se človeški rod staral prav počasi. To pa se ne da z ničemer drugim bolje odstraniti kakor z mlečno kislino, ki jo proizvaja bakterija jogurta, tako zvani bacillus bulgaricus. Ako hočemo biti vedno mladi, moramo uživati čimveč jogurta.

Jogurt se uporablja z velikim uspehom tudi proti drugim boleznim. Zdravniki ga priporočajo zlasti za želodčne in črevesne bolezni, proti zaprtju, sladkorni bolezni, želodčnemu raku. Za slabotne, slabokrvne otroke, kakor tudi za vse, ki so po daljši bolezni in operaciji shujšali ter hočejo hitro okrevati, je najboljšo zdravilno sredstvo.

POMEMBNE ŠTEVILKE.

Neki angleški strokovnjak opisuje v velikem londonskem listu razne neprijetnosti, katere bi bilo treba odpraviti, ako naj angleški imperij še ostane na vodivnem mestu v svetu. Malokomu je znano, da je v britanskem imperiju šestkrat toliko rjavokožcev kot belokožcev. Neverjetno, pa vendar resnično. In ravno preobljudenost drugokožcev v raznih centrih imperija je eden vzrokov brezposelnosti na Angleškem ter draginje živila in drugih življenjskih potrebščin. Vsakdo ve, da je

Anglija industrijska dežela. Silno mnogo surovin prihaja v Anglijo preko morja, živila pa prav za prav vsa. Vse to pa plačajo Angleži s svojimi industrijskimi izdelki. Če vzamemo, da bi nikdo več ne maral za angleško volneno blago, sukno, galanterijske izdelke, kolesa, šivanke, sidra itd., bi bila Angleška najsiromašnejša dežela na svetu. Da je izvozna trgovina po vojni mnogo na slabšem, zato navaja Anglež dva vzroka. Prvi je ta, da so evropske države po vojni toliko opešale, da ne morejo od Angležev kupovati, drugi pa, ker so se privadile, da same proizvajajo potrebščine, katerih včasih niso. Zato so najboljši odjemalci angleških proizvodov dominijski. Prvi med temi je Nova Zelandija, kamor se uvozi na leto za 13 funtov in pol na vsako osebo, v Avstralijo 11 funtov, v Indijo pa že samo 6 šilingov na glavo.

STAROST STEKLA.

Preje je veljalo zagotovilo, da je steklo iznajdba Feničanov, katere je šele v rimski dobi dospela do popolne izpopolnitve. Egipčanski kraljevi grobovi pa nas povsem drugače pouče, v njih so našli izdelke steklarjev. Zato domnevajo, da je bilo Egipčanom brušenje stekla znano že 2500 let pred Kr. Mnogo pozneje pa se je steklo pričelo uporabljati za okna. V rimskem času so poznali le prav mala okenca, pogostejše pa so bile steklene strehe in stenski mozaiki.

BOGASTVO LESA V AMERIKI.

Severna Amerika, dežela tolikih naravnih zakladov, ima tudi neizmerno bogastvo na lesu. Površina gozdov Severne Amerike je petdesetkrat tako velika, kot je n. pr. cela Švica, v Kanadi pa še več, namreč tri milijone štirinajstih kilometrov. Pri taki preobilici lesa Amerika lahko ne samo krije vse lastne potrebščine za zidavo velikanskih mest, ampak ga tudi mnogo izvažajo. Samo Švica ga vsako leto uvažajo za nad 1 milijon frankov, največ v deskah. Transport debel je še vedno primitiven kakor v davnih časih. Debla zvlečejo na breg deroče reke, ki ima močan padec, da je »potovanje« kolikor mogoče hitro, sicer se les napoji ter se pogreze in je zgubljen. V Rusiji, Finski, Norveški, Švedski navadno vodo nabirajo, nakar zatvornice odpro in vodna množina les nosi naprej. Kanada pa ima trdo zimo, les tam navozijo na led. Ko se led odtaja in sneg kopni, splavi močno narasla reka milijone debel v doline kjer jih na velikanskih žagah ujamejo ter obdelajo.

Zanimivosti

DESET NAJNOVEJSIH ZAPOVEDI ZA PEVCE.

1. Ko pristopiš kakemu pevskeemu društvu, bodi že vnaprej odločen, da ne boš pevovodjo preveč razvadil, sicer bo mož prenaplujen. K več kot vsaki tretji skušnji ne smeš pod nobenim pogojem prihajati.
2. Zato pa glej, da ne izpušiš nobenega izleta, prireditve itd. tvojega društva. Dober utis napravi, ako je zbor takrat močan in da stojiš v prvi vrsti, tako, da te more publika videti.
3. Pri skušnjah pa si izberi prostor, kjer te pevovodja ne more videti in da bi te mogoče ne slišal peti, se samo delaj tako, kakor da bi pel.
4. Samo, kadar je p (to se pravi piano, saj znaš tuje jezike) napisan v notah, takrat smeš glasno peti, kajti na takih mestih drugi pevci ne upajo z glasovi prav na dan. Tu imaš najboljšo priliko, da lahko sem sebe slišiš.

5. Ako te pevovodji ni všeč, poglej svojega sosedja, kakor da bi bil on pel; ako te pevovodja kljub temu nahruli, mu tega ne zameri. On si namreč domišlja, da o petju več razume kot pa ti.
6. Kadar ima glas, kateremu ti pripadaš, ravno pavzo, povej svojemu sosedu kako naj-novejšo smešnico. To utrjuje pevsko edinost.
7. Za vsak slučaj vzemi k skušnjam kako knjigo s seboj, kajti pri skušnji ti lahko postane dolgčas.
8. Pri petju nikdar ne glej na pevovodjo, pač pa le v note, sicer bodo drugi pevci mnena, da ne znaš iz not peti.
9. K skušnjam prihajaj vedno prepozno, in na ta način postaneš interesantna oseba. Da bi ne ostal neopažen, kadar prideš, zavzemi svoj prostor z velikim ropotom.
10. Pazi, da te pevovodja zabeleži kot navzočega, sicer te zna iz društva izključiti.

Ko pa si vpisan, se pa smeš kmalu zopet izmuzniti.

Ako so kljub izpolnjevanju teh zapovedi nevljudni napram tebi, izstopi iz društva. S tem nisi ničesar zgubil in vsako drugo društvo te bo radovolje sprejelo. Ko so te pa že iz vseh društev vrgli, pa si ustanovi sam svojega. V društvenem lokalu pa razobesi te zapovedi ter vsakega novovstopivšega člana za-priseži, da jih bo spoľnjeval. Potem bo tvoje društvo rastle, cvetelo in uspevalo ter bo kmalu močnejše kot vsa ona društva, katere so te izključila oziroma ven vrgla.

KAKO SO IZNAŠLI PIVNIK.

Da ima zanikernost tudi lahko dobre posledice, je razvidno iz tega, kako je bil odkrit pivnik. V angleški papirnici v Berkshire je neki delavec iz nemarnosti pozabil papirni masi dodati predpisano množino kleja. Tovarnar je bil ves iz sebe radi velike škode, ki mu je bila na ta način povzročena, in je delavca za kazen takoj odpustil. Pozneje šele je tovarnar slučajno opazil, da ima ta pokvarjeni papir to svojstvo, da pije črnilo, ne da bi bila pisava pri tem razmazana. Od tega časa so pričeli v ondodni tovarni izdelovati samo pivnik in ga izdelujejo še dandanes. Kaj je bilo potem z onim delavcem, spis ne pove.

ALI VEŠ,

da človek v prvem letu starosti zraste za 20 centimetrov. Če bi to hitrost rasti obdržal do šestdesetega leta, bi postal velikan, visok 12 metrov. (Pri današnjih cenah sukna bi bilo to nekaj strašnega.) Čudno je to, da naši možgani rastejo samo do tretjega leta, od tu naprej pa le prav malenkostno. V desetem letu so deklice povprečno par centimetrov večje

od dečkov, pozneje pa se to razmerje premenja tako, da je mož povprečno 12 cm večji od žene. Stradajoči človek umrje šele, ko je polovico svoje telesne teže izgubil.

JUBILEJ RAZGLEDNICE.

Lansko leto je preteklo petdeset let, odkar je prva razglednica prišla na dan. Založnik Schulze v Oldenburgu na Nemškem jo je izdal. Bila je to čisto navadna sličica, na kateri je bilo videti top in topničarja. Ker je bila v tedanjem času poštnina razmeroma zelo draga in pa, ker je pošta zelo počasno delovala, se v takratnih razmerah ni hitreje razširila, ampak šele zelo pozno po iznajdbi.

KOLIKO BARVE IZDELAJO NA SVETU.

V Ameriki je vsako leto izgotove 32.000 ton, na Angleškem 30.000, v Švici 12.000, na Francoskem 8000, a v vseh drugih deželah razen Nemčije pa samo 4000 ton. Nemčija je bila pred vojno daleč pred vsemi oziroma je izdelala več ko ves ostali svet, namreč 135 tisoč ton. Angleški strokovnjaki trdijo, da Nemčija danes izdelava že večje množine barv, kar se pa z druge strani ne potrjuje.

KJE SO NAJVEČJI DEBELUHARJI.

Najbolj debele može je dobiti na Angleškem, četudi je v oni deželi razmeroma največ »trske« v podobi angleških lordov in »laedij«. Neki lincolnski živinski trgovec je, ko je 29 let star umrl, tehtal 290 kg, kramar Edvard Bright, kateri je umrl l. 1750., star 30 let, je tehtal 308 kg. Ta je bil dosedaj najtežji človek na svetu, ki je pa bil bolj vreden pomilovanja kot pa občudovanja.

Moda

O RUTAH.

Že precej časa je v svetu ženske mode govor o rutah, ki bodo velikega pomena za jesensko in zimsko modo. Najprej so omenjali rute in različne pahovke (šale) le v toliko, kolikor so bile pomembne za sportne obleke. Pozneje so poizkušali, da bi uporabljali rute tudi pri promena-dnih oblekah in večernih toaletah, a ženske so se takli modni odločno uprle, ker so menile, da bi bila taka noša le preveč kričasta. V Ameriki pa je bilo drugje Američanke imajo izvrsten okus za to, kako bi se tim moderneje oblekle, pa so se brž oprijele te nove mode. Rekle so, da je za

goloto večernih, koncertnih in podobnih toalet prav lepo, če se ogrinjajo z rutami, saj so potem vendarle bolj »ženske«, so nekam skrite v rute. Iz Amerike je zašla ta misel in z njo moda za nošnje rut tudi v Evropo. Tako imamo rute ali manjše pahovke že pri promenadnih oblekah. Če pogledamo na prvo pričujočo skico, vidimo preprosto žempersko obleko z ozkim usnjatim pasom in zgibanim krilom. Koliko lepša je postala obleka, ko ima krog vratu še okras pldčaste rute! Če se igrajo n. pr. ženske z žogo, (pri tenisu), tedaj je prav na mestu, da se v odmorih ogrnejo s tako ruto. Isto bo veljalo tudi pozimi

za drsanje. Pri večernih toaletah se bo taka ruta gotovo izborna prilagala obleki; prav tako bo pristojala oblekam v kopalščih. Obenem pa ni izdatke za rute nič odveč, saj utegneš imeti ruto več let in jo uporabljati pri najrazličnejših prilikah.

Navadno so take rute narejene iz svile in čipk, ker so prav čipke tista snov, ki povzdigne ruto in jo napravi elegantno. Tako svileni rute s čipkami nam pokaže druga skica. Čipke, ki jih ima ruta, krasijo spodaj tudi obleko. Ta ruta je velika, štirioglasta, pri kateri sta le dve stranici obrobljeni s čipkami. Obleke, ki jih okrasiš s čipkastimi rutami, imajo nekaj posebnega, benečanskega na sebi. — Na tretji skici vidimo ruto z dolgimi, svilenimi resami. Ruta ima razne vezenine, časih je tudi poslikana s ročno slikarico,

Vezenine so iz volne ali umetne svile v različnih, živih barvah. — Namesto teh pisanih rut nosijo tudi takozvane prave kitajske rute, ki so v barvi slonove kosti ali temnomodre in so iz težke, prave svile. — Pri nas se ne bo težko navaditi na te rute, saj jih poznamo in imamo od naših narodnih noš.

Ovratnica iz krzna je nekaj posebnega za jesenske obleke. Če imaš to ovratnico, ni treba nobenega drugega okrasa krog vratu. Te ovratnice so navadno iz zajčje kože; vedno pa iz krzna, ki ima kratko in gosto dlako.

Rokave iz čipk bodo imele jesenske obleke. Ta okrasek je tako lep in ga moreš pripraviti na tako različne načine, da se bo gotovo priljubila vsemu ženskemu svetu. Na sliki vidiš četrto primerov takih rokavov.

Vremensko poročilo

Meteorološki zavod v Ljubljani, dne 17. julija 1926.

Višina barometra 308,8 m

Opazovanja	Barometer	Toplota v C°	Rel. vlaga v %	Vetar in brzina v m	Oblačnost 0-10	Vrsta padavin		V Ljubljani je
						ob opazovanju	v misli 7h	
Ljubljana (dvorec)	7 761,7	17,5	88	SE 0,5	9		1,0	povprečni barometer višji ko včeraj za 4,2 mm
	8 761,9	20,1	78	mirno	7			
	14 761,4	25,4	54	SSE 4	8			
	21 763,3	21,0	75	NE 0,5	3			
Maribor	761,9	22,0	68	NE 5	5		1,0	
Zagreb	761,4	22,0	84	S 5	8			
Beograd	759,0	20,0	92	mirno	10	nevihta	16,0	
Sarajevo	760,6	18,0	90	mirno	9		2,1	
Skopje	757,6	25,0	59	W 3	1		0,1	
Dubrovnik	758,5	23,0	84	E 0,5	5			
Praga	763,6	18,0	—	NNW 1,5	7		0,1	

Barometer je reduciran na morsk gladino. — Visoki zračni tlak (barometer nad 765 mm) prinaša navadno lepo, nizki (pod 755 mm) pa padavinsko vreme. Barometer v mejah od 755 do 765 mm naznanja v glavnem spremenljivo vreme.

Kdo da več

za priporočilo svoje trdke ali podjetja v kakem časopisu, kakor bi bilo to v skladu z uspehom, ki ga je dosegla reklama, naj bo uverjen, da je temu ponajveč vzrok napačno izbran način reklame. Zato je neobhodno potrebno, da se vsak trgovec ali obrtnik, pa tudi vsakdo, ki kaj kupuje ali prodaja, obrne poprej na upravo našega dnevnika in zahteva podrobnih pojasnil in proračun. Stranka si pri tem prihrani trud in stroške in se obvaruje češče večje škode.

Proda se različna sobna oprava

zastori, garniture, postelje, omare, skrinje i. dr. Ogleda se vsak delavnik od 9 do 12, Gospodarska cesta št. 5, II. nadst. (Hrvatini).

Samostojno KUHARICO

(gospodinj) išče trgovska hiša (tri odrasle osebe). Samo pismene ponudbe na naslov, ki se izve v upravi lista pod št. 4930.

KLAVIR, kratak, črn, do bro ohranjen, ceno prodam. Naslov v upravi pod 4946.

Lovsko dvocevko brezpetelinko, prodam. — Novi Vodmat št. 62.

Zastopstvo inozemske firme

sprejme več okrajnih zastopnikov ali poizkupov. Mesna plača 2500 Din. Pismene ponudbe na upravo čim prej, tem bolje pod »Vestem in zanesljivo« 4945.

ABSOLVENT

trgov. kole, zmnožen strojeplja, stenografije, hr. in italijanske korespondence, išče mesta kjerkoli. Nastop takoj. Ponudbe na upravo lista pod št. 50.

Poravnajte naročnino!

MOŠKO KOLO, skoro novo, se ceno prodam. Novi Vodmat 143 (gostilna pri Podobniku, I. nadstropje).

HIŠA

v Zagorju ob Savi, zra. ven cerkve, na prometnem kraju, vse v dobrem stanju ter z električno razsvetljavo, pripravno za obrtnika ali za trgovino, se prodaja. Kupec lahko nastopi takoj. — JOSIP NAROD, Zagorje št. 119.

Žimnice

modroce, posteljne mreže, želez. postelje (zložljive), otomane, divane in druge tapetne izdelke dobijo najceneje pri RUDOLFU RADOVANU, trgovniku, Krekov trg št. 7 (poleg Mestnega doma). 4929

Krasno 12 dnevno zabavno potovanje

PO JADRANSKEM IN SREDOZEMSKEM MORJU

na Krk, Južno Italijo in Rivijero s salonskim brzoparnikom

COSULICH-LINIE STELLA D'ITALIA

Odhod iz Trsta dne 11. avgusta 1926

Cena od Din 3750— dalje

Pojasnila daje zastopstvo

SIMON KMETEC

LJUBLJANA, KOLODVORSKA ULICA 30

Preselitveno naznanilo.

Obi. pov. inženjer kult. tehn. in geometer

Ing. D. Gustinčič

je preselil svojo tehnično pisarno na Zrinjskega c. 7 (pri cerkvi sv. Jožefa)

Veseliče, slavnosti, jubileji ostanejo v najlepšem spominu in imajo mnogo večjo privlačnost ljudstva, ako se končajo z lepo aranžirano

bengalično razsvetljavo

to je: rakete, bengal, ogenj, ognjene slike v vseh barvah (grbi, črke, slika našega kralja itd.) koleca, vodopadi, topiči itd. Dalje izdelujemo: brezdimne parafinske baklje za bakljanje, božične čudežne svečke, lovske signalne patrone v vseh beng. barvah in z zvijgom, Dimne patrone za pokončevanje lisic. Aparate proti vplomu in razne druge željive pirotehe, predmete. — Izdeluje se prvovrstno blago pod vodstvom svetovno znanega strokovnjaka. — Prospekti in ceniki na razpolago.

„PYROTA“, prva jugosl. pyrotehnična tovarna v Celju.

Popolnoma varno naložite svoj denar v

Vzajemni posojilnici

v Ljubljani, r. z. z o. z.

na Miklošičevi cesti poleg hotela »Union«.

Hranilne vloge se obrestujejo

najugodnejše.

Varnost nudijo lastna palača, hotel »Union«, hiše in zemljišča. — Krediti v tekočem računu. — Posojila proti poročtvu, vknjižbi na posestva i. t. d. — Denar se naloži lahko tudi po poštinih položnicah.

Če hočete Vaše oči varovati

poslužujte se samo lepo poslovnih knjig kl jih izdeluje po in pregledno črtanah nizkih cenah

Knjigoveznica K. T. D. v Ljubljani

En grös

Kopitarjeva ulica 6/II

En detail

NAZNANILO!

Cenjenemu občinstvu naznanjam, da otvorim s 17. julijem 1926

DROGERIJO na Kralja Petra cesti št. 19.

Potrudi se bodem kot strokovnjak cenjenemu občinstvu kar najbolje, solidno in točno postreči.

Priporoča se za mnogobrojen obisk in nadaljno naklonjenost

FILIP VRTOVEC, DROGIST, CELJE.

Nas nadvse ljubljani, predobri soprog, oče, brat, tast in stric, gospod

Franc Didič

hotelir in posestnik

nas je danes ob 4 jutraj, previden s sv. zakramenti v 63. letu za večno zapustil.

Pogreb nadvse ljubljenega se vrši v nedeljo 18. julija ob pol 5 popoldne iz hiše žalosti na pokopališče k Sv. Križu.

Idrija, dne 16. julija 1926.

Žalujejo rodbrine:

Didič, Lapajne, Vogelnik, Šinkovec.

GASILSKA ŽUPA ŠKOFJA LOKA naznanja tužno vest, da je njen častni član, tovariš

Ivan Debelak

posestnik in klobučar v škofji Loki in imetnik zlate kolajne

po dolgi in mučni bolezni umrl.

Pogreb se vrši v ponedeljek 19. julija ob 17. uri v škofji Loki.

Zasluznemu gasilcu ohranimo časten spomin.

Gasilska župa Škofja Loka,

dne 17. julija 1926.

Friderik Kramer,

t. č. tajnik.

Ivan Kavčič,

t. č. načelnik.

Naznanjam tužno vest vsem sorodkom, prijateljem in znancem, da je moj dobi soprog, stric in svak, gospod

Ivan Debelak

danes ob 8. uri popoldne po dolgotrajni mukepolni bolezni, previden z vsemi tolažili svete cerkve mirno v Gospodu zaspa.

Pogreb bo v ponedeljek 19. julija ob 17. uri iz hiše žalosti.

Škofja Loka, 17. julija 1926.

FRANCKA DEBELAK

rojena ZADNIK.

Prostovoljno gasilno društvo v škofji Loki naznanja tužno vest, da je njen dolgolet. načelnik in čast. član, tovariš

Ivan Debelak

posestnik in klobučar v škofji Loki ter imetnik zlate kolajne

17. julija t. l. v 67. letu po dolgi, mučni bolezni preminul. — Pogreb prezasluznega tovariša bo v ponedeljek 19. julija ob 17. uri v škofji Loki.

Blagemu pokojniku časten spomin!

Prost. gasil. društvo v škofji Loki

Anton Ogrin,

tajnik.

Iv. Kavčič,

načelnik.

Ministarstvo Šuma i rudnika

Kralj. S. H. S.

Generalna Direkcija Šuma

Broj 44.825 ad.

Oglas.

o zakupu postrojenja za dobavu i preradu drveta Šumsko Industr. Preduzeća Dobrljin Drvar (Šipad) i o prodaji drva.

Ministar Šuma i rudnika kao zastupnik državnog erara Kraljevine Srba, Hrvata i Slovenaca, koji je vlasnik svih akcija Šumsko Industrijskog Preduzeća Dobrljin Drvar A. D. (Šipada) određuje na osnovu ovlaštenja Ministarskog Saveta od 15. decembra 1925. god. kod Ministarstva Šuma i Rudnika u Beogradu na dan 15. septembra 1926. god. javnu ofertalnu licitaciju:

1. Za zakup svih postrojenja Šumsko Industrijskog Preduzeća Dobrljin Drvar A. D. koja služe za šumski posao i preradu drveta te omogućuju šumski rad a što je sve napomenuto u izkazu koji je sastavni deo uslova za ugovor.

2. Za prodaju četinjastog drveta u državnim šumskim kompleksima: Grmeč, Risovac, Klekovača, Ovčara, Pliva, Janj, Malovan Kujača, Staretina. Šator i Jedovnik sa drvnom masom od 9.000.000 kubika četinjastih a osim toga i plemenitih listača, koje se nađu u pojedinim sencištima.

Kod licitacije mogu učestvovati samo oni, koji su po zakonu ovlašteni da uglavljaju ugovore i nisu u vreme licitacije dužnici državnog erara Kraljevine S. H. S. nadalje koji nisu zbog kršenja ugovora ili iz kojeg drugog razloga isključeni od erarskih preduzeća i nisu u sporu sa državnim erarom.

Vadij za učestvovanje kod licitacije iznaša 3.000.000 (tri miliona) dinara u gotovom novcu.

Primaju se samo pismene ponude koje glase na zakupninu objekata i na kupnju drveta iz svih šumskih područja navedenih pod tačkom 2. koje moraju prispeti Ministarstvu Šuma i Rudnika u Beogradu do 15. septembra 1926. god. do 10 sati pre podne.

Neće se uvažiti ponude, koje donije stignu, zatim telegrafске ponude, naknadne ponude i očitovanja.

Zakupni i eksploatacioni ugovor trajeće po 30 godina.

Ponuditi treba:

- godišnju zakupninu u zlatim dinarima;
- šumsku tasku u šumi na panju u zlatim dinarima:
 - po jednom kubiku četinjastog tehničkog drveta;
 - po jednom kubiku kubikov tehničkog drveta;
 - po jednom kubiku plemenitog tehničkog drveta (jasen, javor, brest);
 - po jednom kubiku javorovog i jasenovog šarenog drveta;
 - po jednom prostornom metru lisnatih ogrevnih drva.

Avansi na kupovninu i na prinose za pošumljavanje kao što i sve svote koje rezultiraju iz obračuna, nadalje obroci na zakupninu plaćaće se u dinarima na bazi tečaja, kojega će dinar imati na dan dospjelosti plaćanja prema tečaju na Beogradskoj Berzi, odnosno pod uvjetima, koji su napose navedeni u uslovima ugovora.

Ponuda ima da sadrži:

- ime i prezime zatim zanimanje i boravište nudioca te njegov svojeručni potpis i očitovanje, da je samostalan ili kada nudi koja firma, njezino ime i njezin potpun potpis prema upisu u trgovačkom registru i mjesto, gde joj je sedište;
- očitovanje, da je nudioc posvema upućen odnosno da poznaje sve uslove i da im se bezuslovno podvrgava. Svaka ponuda mora biti taksirana sa 100 (sto) dinara. Ofertalna licitacija izvršiće se na osnovi čl. 90, 91, 92 i 93 zakona o Državnom Računovodstvu.

Vadij će se nudiocu, koji je postao dostalcem uračunati u kauciju koju treba da dadne prema uslovima zakupnje i eksploatacionog ugovora odnosno će mu se vratiti čim dokaže da je kauciju položio u vrednosnim hartijama, koji se primaju pri sklapanju ugovora s državom, a ostalima će se vadij vratiti na njihov trošak i pogibelj čim budu rešene ponude što su stigle. Ministarstvo Šuma i Rudnika ne prima nikakovu obavezu o ukamčivanju vadija koje će nudioci položiti kod Narodne Banke.

Ponude valja dobro zapečatiti a da se preči otvaranje pre vremena valja na njih spolja staviti natpis: »Oferta za zakup Šipada i za kupnju drveta« sa adresom Ministarstva Šuma i Rudnika u Beogradu.

Obaveštenja se na zahtev daju koliko je to dopušteno kod Odelenja za Bosnu i Hercegovinu Generalne Direkcije Šuma u Beogradu. Tamo se mogu počam od 15. jula ove godine kupiti potpuni uslovi licitacije i uslovi ugovora skupa sa spiskom o zakupnim predmetima po ceni od 500 (petstotina) dinara po komadu.

Reflektantima je dozvoljeno da pre licitacije razgledaju predmete zakupa i šumska područja uz legitimacije, koje izdaje Ministarstvo Šuma i Rudnika.

Ministar Šuma i Rudnika pridržaje si izrekom pravo da po svom rasudjenju bez obzira na to, kolika je koja ponuda z kupnju i za zakup, slobodno bira između prispelih ponuda i da sve ponude odbaci a da ne spominje razloge.

Beograd, 9. juna 1926. god.

Ministar Šuma i Rudnika:
Dr. Nik. Nikić s. r.

JANOŠ JOŠAR

trgovca

SLAVKA KRŽIŠNIK

danes poročena

GUČOVA (Prekm.)

ŽIRI

Lokal. ZNOVA JE ZNIZANA najemnina za lep po-
Pokojninskega zavoda v
Ljubljani, Gledališka ul.
Lokal sestoji iz dveh po-
slovnih prostorov, ki se
oddaja tudi posamič, K
enemu pada tudi stran-
ska soba. 1568

Dve stanovanji v vili

vsako s kuhinjo, pritek-
linami, vrtom, souporabo
kopalnice in pralnice, eno
z dvema sobama, drugo
z tremi sobami, odda ta-
koj ob Dunajski cesti na
Brinju Pokojninski zavod
za namočence v Ljub-
ljani, Aleksandrova cesta.

Štampilje

S. PETAN, Maribor.
Nasproti glav. kolodvora.

POSREDOVALEC

Sv. Petra cesta šte. 18, v novem lokalu, prodaja

Ove hiše, vrt, Krakovo, 75.000 Din. — Vila, Rožna do-
lina, 5 sob, parket, vrt, 200.000 Din. — Vilo, Vodmat,
4 sobe, vrt, 100.000 Din. — Hišo, Glinca, enonadstropno,
vrt, 90.000 Din. — Hišo, Rožna dolina, novo, 8 sob,
3 kuhinje, vrt, 100.000 Din. — Hišo z gostilno, Ljub-
ljana, dvonadstropno, velik vrt, trg, lokali, potreben
kapital 100.000 Din. — Hišo, Sv. Petra cesta, stanova-
nje 3 sob, prost, 110.000 Din. — Vilo, Tabor, 6 sob,
toštran glav. kolodvora, vogalno, 80.000 Din. — Isten
Ljubljane: Vilo, Kamnik, 100.000 Din. — Hišo, Mari-
bor, kolodvor, enonadstropno, moderno, krasna lega,
vrt, 125.000 Din. — Gostilniško posestvo, 70 oralov, Do-
lenjsko, prvovrstno, arondirano, ob postaji. Več zi-
danih stavb, 600.000 Din. — Mila, Medjimurje, moderen,
pri kolodvoru, letno 100 vagonov, Stalen obrat, 250.000
dinarjev. — Posestvo, Novo mesto, 20 oralov, skupno
ali deljeno. Pri kolodvoru. — Posestvo, 35 oralov,
Šmarje-Sap, 180.000 Din. — Hišo, 2 orala, trg Stajerske,
6 sob, klet, čebelnjak, gospodarsko poslopje, vrt,
sadosnik, 90.000 Din. — Hišo v Celju, 2 front, 7 sob,
varanda, dvorišče, elektrika, 65.000 Din. — Hišo v
Rušan, 4 sobe, lokal, skladišče, hlev, 60.000 Din. —
Posestvo, 30 oralov, Laško, skupaj 75.000 Din. — Hišo
pri Pragerskem, 3 sobe, vrt, sadosnik, njiva, trav-
nik, 75.000 Din. — Trg, hišo, Ptuj, 2 lokala, 8 sob,
skladišče, dvorišče, vrt, 120.000 Din. — Posestvo, 7 ora-
lov, Celje, enonadstropna hiša, vinograd, njive, gozd,
100.000 Din. — Posestvo, Celje, 4 orali rodovitne zem-
lje, zidana hiša, vrt, 80.000 Din. — Hišo, Hajdina pri
Ptuju, ob glavni cesti, gospodarsko poslopje, 3 obrtni
prostor, hlev za 10 glav živine, 2 orala nlij. Zelo
pripravno za mesarsko obrt, 75.000 Din. Izredno
ugodno! — Trg, hišo, Škofja Loka, glavni trg, lokali
ugodni! — Stanovanje: cena po dogovoru.

Kupi se:

Posestvo, 8 oralov ali več, največ 20 km od Ljubljane,
do 200.000 Din. Denar takoj! — Hiša, samo v Šiški, do
70.000 Din. — Hiša, po možnosti s hlevom, Ljubljana,
do 150.000 Din. — Hiša, blizu Mirja, do 150.000 Din. —
Hiša, blizu tramvaja, do 200.000.

Odda se:

Dve prvovrstni trgovini na Gorenjskem, mešano in
trgovino s čevlji.

Išče se:

več gostin za dobre najemnike.
Posredovanje oddaje brezplačno!

Kupci hiš in posestev plačajo samo 10%!

Potom nas si prihranijo vse stroške kupne pogodbe!
Priznajo najsolidnejša posredovalnica za posestva!
Zastopstva v vseh mestih Slovenije, zveze z vsemi
krajci države in z inozemstvom.
Opozarjamo na naslov naše trdke!

MLAJI (SMREKE)

rabljeni se kupijo.
Podjetje inž. Bukič in dr.
Ljubljana, Bobarjeva ulica 24

Felix Toman
kamnoseški mojster
v Ljubljani, Restleva cesta št. 30

priporoča bogato za-
logo nagrobnih spo-
menikov od marmor-
ja in granita, plošče
za grobnice marmor-
nate plošče za mobi-
lije po najnižjih
cenah,

ZASTOPNIKI

s mee. plačo 1500 Lir. se
iščejo za tak. nastop. Po-
nudbe, kateri je priložiti
snamka za odgovor, je na-
sloviti na trdsko Mainolfi,
Montesarchio, Italia. 4789

Volna in bombaž

za strojno pletenje in za
vsakovrstna ročna dela
se dobi v veliki izbiri in
po najnižjih cenah pri

KAREL PRELOGU,
Ljubljana, Gosposka ul. 3
Stari trg št. 12

DENTIST

A. KLEMENČIĆ
DO 1. AVGUSTA
NE ORDINIRA

Proti želočnemu katarju

oziroma bolečinam in tišanju
v želoču, želočnemu kiču,
kisleu izpahovanju in blju-
vanju učinkuje sigurno HO-
ČEVARJEV ŽELOČNI PRAŠEK
Škatlja z navodili 20 Din.
Izdeluje in razpakuje lekarna
HOČEVAR, VRHNIKA 28
V zalogi vsa druga zdravila!

Celo življenje traja, —
v par letih se izplača

WECK-ova

priprava za vkuhanje.
Tovarna zaloga: FRUC-
TUS, Ljubljana, Krekov
trg 10. — Tudi na obrok!

Kupim železen

JARMENIK
rabljen, a dobro ohranjen;
širina rame 40—50 cm. —
Ponudbe na naslov: Ivan
BUJAN, pilana, Leskova
Draga — Skrad, Hrvatska.

Prodaja poletne zaloge

Prodaja nekaj 100 parov raznih strapac-
in modnih čevljev po izredno znižanih
cenah v priznani dobri kakovosti od

Din 79[—] višje

„PETOVIA“ zaloga čevljev
Ljubljana, Dunajska c. 1a

Družabnik

s 100—150.000 Din za
jako rent. podjetje z ve-
likim letnim donosom
proti prvovrstni varnosti,
intabulaciji na prvo me-
sto, se išče. — Ponudbe
pod: Družabnik 150.000
na upravo lista Maribor.

TATVINE IN VLOMI

Zavarujte se pred njimi z
vzidanjem jeklene omare
»Wertheim«. Popis s ce-
nikom pošlje brezplačno
Ljubljanska komercialna
družba, Bleiweisova c. 18.

Sprejme se UČENEC

za železninsko stroko s
primerno šolsko izobraz-
bo in iz boljše hiše. Na-
slov pove upravo tega
lista pod št. 4862.

PERFECTNA SOBARICA

se išče z znanjem šiva-
nja belega perila, servi-
ranja in čiščenja sob, za
Zagreb. Nastop 1. avgu-
sta. Ponudbe s sliko in
spricčevali pripisati na
naslov Poštni pretinac
br. 41, Zagreb, glavna
pošta. 4834

Nudimo za takoj sirka s
vagonov neobrobjenih
HRASTOVH PLOHOV
9, 11, 13 cm, dva vagona
Parizerjev 27, 41, 54 mm
od 1 m naprej, dva vagona
Donelov 41 mm, 133 in
1,50 m dolge, vse I. in II.
vrste. Parna žaga ZORA,
d. z o. z. v Črnomlju.

PREDTISKARIJE

najmodernejše sestavljene,
trokovno sortirane, do-
navlja najceneje Samuilo
Leopold, Senta (Bačka).

Letoviščarji!

Najcenejše letovišče pod Sa-
vinjskimi planinami. Kras-
ne, lahke ture in izprehodi.
Smrekovi gozdovi. Kompi-
šče. Dnevno avto zveza.
Zbirališče turistov. Celotna
hrana in stanovanje od 30
do 50 Din. — Informacije
daje Tujsko prometno dru-
štvo Luče - Savinjska dolina.

Kremene za vžigalnike

izvirna Auer-kovina in
vžigalnike vseh vrst do-
bavlja po tovarniški ceni
L. Wipplinger, Maribor,
Jurčičeva 5, zastopstvo
in zaloga kemične Trei-
bacher tovarne. 4828

Išče se železninar

starejša moč, večje popol-
noma te stroke in ki bi
vodil isto popolno samo-
stojno. — Cenj. ponudbe
pod »Železninar starejša
moč« št. 4861 na upravo
tega lista.

Mehanično umetno vezenje

zastorov, pregrinjaj, perila, monogramov, oblek itd.,
fino belu in barvaslovenilanje, ažuriranje, predtiskanje
Matek & Mikeš, Ljubljana
Dalmatinova ulica šte. 13
Edino brezkonkurenčno podjetje, najfinijejša izvršitev,
najnižje cene in najkvalitetnejša postrežba.

Priporoča se

parfumerija „MAYA“

Glav. zaloga Maribor,
Slovenska ulica šte. 12.

Vsakovrstno

zlato kupuje

po najvišjih cenah
Černe, juvelir, Ljubljana
Wolfova ulica šte. 3

J. Stjepušin

Sisek

priročila boljša,
pametnejša, raz-
lična, struna,
sile in vse
potrebščine
za vsa
glasbila
Odklapan
na parih
razstav

2 pletilna stroja

št. 10-23, 8-36, se prodasta
Kupec dobi tudi delo. Na-
slov v upravi lista št. 4887

SODI

10 transportnih
7—8 hl in 1 le-
žalni 17 hl, dobri in ovi-
njeni, se ugodno prodajo.
Vpraša se ZARNIKOVA
ULICA 19. 4738

MLADENIČ

vešč pisarn. del. se spre-
me. TRIBUNA, Ljubljana
Karlovška cesta št. 4.

Ford - avto

predelan v tovarnega, v
prav dobrem stanju, se
pocen prodaja. — Naslov v
upravi lista pod št. 4853.

Konkurzni skiad S. MATTE.

Opozarjamo naročnike, ki so dali trdki S. Matte,
Ljubljana VII., kože v stroj ali barvo, da se bo to
blago naročnikom vračalo dne 22. julija od 8. do
12. ure in od 14. do 18. ure v tovarni Ljubljana
VII., Kamniška ulica 186. Vsak naročnik naj pri-
nese seboj prejemni list.

Konkurzni upravitelj dr. Ivan Lovrenčič, odvetnik.
Ljubljana, Tavčarjeva ulica 12.

KUPCI HIS IN POSESTEV!

Največja izbira raznih nepremičnin. Priznana naj-
solidnejša posredovalnica za posestva! Zastopstva pe-
celi državi in inozemstvu.

KUPCI PLACAJO SAMO 1%!

Potom nas si prihranijo tudi stroške kupne pogodbe!
Opozarjamo na naslov naše trdke!

POSREDOVALEC, družba z o. z.,
Ljubljana, Sv. Petra cesta šte. 18 (v novem lokalu).

PRODAJAM najceneje vseh vrst

modroce, otomane, divane

in izvršujem vsa v to stroko spadajoča popravila
točno in solidno. V zalogi vedno vseh vrst ZIMA.

FRANC JAGER

tapetnik, LJUBLJANA, Kolodvorska ulica št. 27.

LOKOMOBILI MOTORJI DIZEL IN GATERJI PINIAKAY KOMPL. ŽAGE

Ugodni plačilni pogoji

Braća Fischer d. d.
Zagreb, Pantovčak 1b

ROYAL MAIL LINE

Kr. angleška poštnoparobrodna linija.
Generalno zastopstvo za kraljevino SHS.
Zagreb, Trg L. šte. 17

Redni potniški promet:
Hamburg—Cherbourg—Southampton v
Novi York in Kanado
Cherbourg—Liverpool—Southampton v
Južno Ameriko
Rio de Janeiro, Santos, Montevideo, Buenos
Aires, San Paolo.

Odprava potnikov 1., 2., 3. razreda. — Kabine 3. razreda
z 2 in 4 posteljami. — Udobnost. — Sigurnost. — Brzina.
Podzastopstva:
Beograd, Karađorjeva ulica 91 — Ljubljana,
Kolodvorska ul. 26. — Metković, Ivo Veraja. —
Split, Dioklecijanova obala 8. — Vel. Bečkerek,
Princesa Jelene obala št. 7.
Brzoj. naslov na vsa gornja podzastopstva »ROYAL MAIL PAC«
Za Bosno, Hercegovino, Dalmacijo in Črno goro:
Srpska Prometna banka v Sarajevu in Gruziji.
Naslov za brzojavke: Prometna banka.

Ljubljanska kreditna banka

Delniška glavica:
50.000.000 Din
Rezervni zakladi ca.:
10.000.000 Din

Centrala: Ljubljana, Dunajska cesta
podružnice: Brežice, Celje, Crnomelj, Gorica, Kranj, Maribor,
Metković, Novi Sad, Ptuj, Sarajevo, Split, Trst.
Agencija: Logatec.
Se priporoča za vse v bančno stroko spadajoče poste

Brzjavni naslov:
Banka Ljubljana
Telefon šte. : 261, 413,
502, 503 in 504

Opozorjamo vse zainteresirane kroge, da smo prevzeli zastopstvo za našo državo in Albanijo slovite ameriške tvornice avtomobilov

DURANT MOTORS, INC., NEW YORK, U. S. A.

katera med ostalimi svojimi proizvodi izdeluje po celem svetu priljubljene

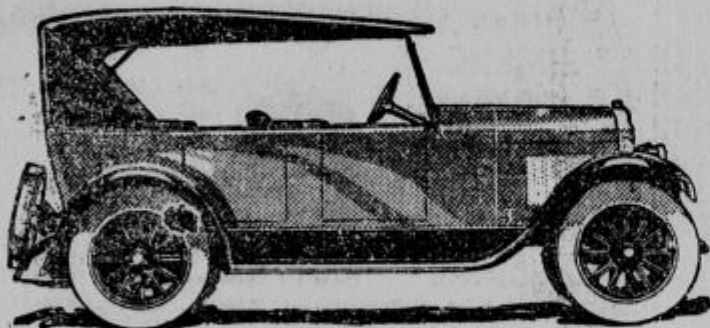
AVTOMOBILE

AVTOMOBILE

s 4 in 6 cilindri v najnovejših

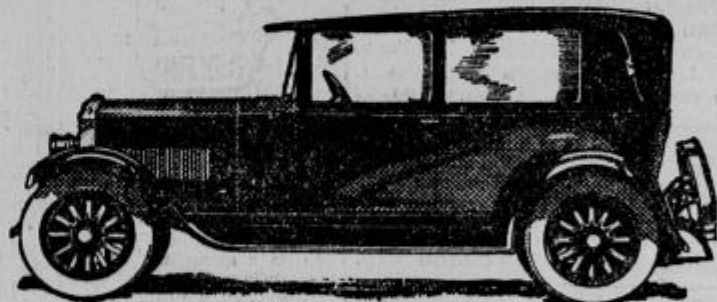
modelih, odprte in zaprte vozove

**Kakovost, ekonomija,
nizka cena, trpežnost,
udobnost in brzina**

so odlike in prednosti teh avtomobilov pred ostalimi ameriški in evropski tovarnami.

Da se prepričate o nizki ceni, navajamo današnje cene:

Zboljšani „RUGBY FOUR“

Model »M« 1926. 4 cyl. 1830 H/P

Chassis	\$ 772.—	Coupe	„ 1246.—
Touring	„ 959.—	Coach	„ 1273.—
Roadster	„ 956.—	Sedan	„ 1488.—
Couper	„ 1143.—		

Commercial Chassis 1 tona, model »M«, 4 cil. \$ 790.—

Rabi 10 1/2 l bencina

na 100 km

Novi „RUGBY SIX“

Model »R« 1926. 6 cyl. 18/40 HP

Chassis	\$ 1005.—	Roadster Luxe Sport	\$ 1425.—
Touring	„ 1199.—	Coupe	„ 1445.—
Couper	„ 1347.—	Coach	„ 1522.—
		Landau Sedan	„ 1654.—

Rabi 13 1/2 l bencina

Avtomobili so pleskani v svetlo-modri, kraljevo-modri ali zeleno- medeni barvi; oskrbljeni so s slovitem Continental- motorjem, imajo balonske gume in ostale prednosti moderne tehnike.

Ker nam je mnogo na tem, da si vsak oskrbi pri nas avtomobil, kdor ga rabi, zato ga prodajamo tudi na kredit. — Želimo, da povsodi uvedemo ta praktični avtomobil, hočemo, da omogočimo vsakemu lastniku avtomobila naglo in lahko dobavo rezervnih delov, vsled česar iščemo v vsakem večjem mestu naše države **agilne strokovnjake za podzastopnike** — Obrnite se čimprej na

glavno zastopstvo RAŠE & CIE, Dubrovnik

PETER KOBAL

Kranj, Glavni trg.

Podružnica: Ljubljana (Kolizej)

Tvornica vseh vrst tapetistiških izdelkov in zaloga vseh v to stroko spadajočih predmetov, kakor tudi velezaloga pohištva. — Specialna trdka klubbarnitur. Zaloga Crin d'Afrique, morske trave.

Znižane cene in največje skladišče dvokoles, motorjev, šivalnih strojev, otroških vozičkov, vsakršnih nadomestnih delov, pnevmatik. Posebni oddelek za popolno popravilo, emajliranje in ponikanje dvokoles, otroških vozičkov, šivalnih strojev itd. — Prodaja na obroke. — Ceniki franco. „TRIBUNA“ - F. B. L., tovarna dvokoles in otroških vozičkov, Ljubljana, Karlovska 4

Lahko

hojo ima in polno torbo denarja ali prihrani vsak, kdor kupuje čevlje v veletrgovini

R. STERMECKI, Celje št. 18

Lastni izdelek, kakor tudi izdelek najslavnejših tu- in inozemskih tvornic. Cene silno znižane: moški ali ženski iz kravine 150, iz teletine 155, iz boksa 185, nizki iz boksa 175, iz ševr. 205, iz laka 270, otroški iz kozine 30, iz teletine 41, iz boksa 60 Din. Vzorec od razne manufakture se pošlje v pogled, ilustrirani cenik z čez 1000 slikami pa zastoji. Kdor pride z vlakom, dobi nakupu primerno povrnitev vožnje. Trgovci eno ceno.

STUDENT

Hrano in stanovanje iščem brezplačno. — Opravljal bi vsa hišna dela. Vstopil bi začetkom kol. leta. Ako ni mogoče stanovanje, pa samo hrano, v Ljubljani ali okolici. — Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 4396.

NAPRODAJ JE:

skoraj nova kočija, brzo- parnik »Alfa separator«, malo rabljen, par kematov, 2 pluga (dvostrani in o- palni), dobro ohranjena. — Naslov v upravi št. 4393.

Sobo oddam boljši osebi čez sezono v Kamniku. — Naslov v upravi lista pod št. 4886.

Stanovanje

Odda se velika soba in kuhinja s pritlikom, vred. ter mesečna SOBA v novi vili v Rožni dolini (pod Rožni- kom) X. 8. — Informacije tamkaj od 21. julija 1926 popoldne naprej. 4889

Gostilna

dobro idoča, se odda v najem v lepem kraju na Gorenjskem. — Naslov pove uprava lista pod št. 4898.

HIŠA s pekarijo

v Kamniku napreda. — Naslov v upravi pod št. 4912.

Uradnik

lesne stroke, upoznan z vsem delom predelave in kupuje lesa, išče mesto. Gre na deželo. — Ponudbe: »Mlajša moč št. 4911.

STANOVANJE

(soba, kuhinja, drvarnica) zamenjam za enako ali večje. Dam event. nagrado. — Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Rimske«.

Volčja samica

stara 6 mesecev, izredno le- pa, dobra čuvajka, se ugod. proda. — Poljudbe v upra- vi »Slovenca« v Mariboru.

Trgovskega UČENCA (-ko)

ki ostane v oskrbi staršev, sprejme s 1. avgustom 1926 Nabavljalna zadruga držav. uslužbencev v Mariboru — Stolna ulica št. 5. 4892

Stanovanje

10 minut od glavne pošte, solučno, subo, 2 veliki sobi, poselska sobica, kuhinja in pritlikom, 1000 Din mesečno. — Ponudbe upravi »Slovenca« pod »Ljubljana« št. 4905.

Novo moško

kolo

najnovejšega franc. tipa, prodam za 2000 Din. — Naslov se izve v upravi »Slovenca« pod št. 4906.

Za kovani denar

Nudim večjo množino raznovrstnih usnjatih DE- NARNIC. — Pošljem tudi manjšo množino. — SALIH PRČIČ, trg. — TUZLA.

Pletilni stroj

št. 8-33 se zaradi noma- kanja prostora po nizki ce- ni proda. — Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 4914.

Gospodična

gre šivat na dom perilo in obleke — novo kakor tudi popravila. — Cenjene po- nudbe pod: Vestna upravi.

MLINARSKI pomočnik

mlad, trezen in pošten, išče mesta event. vzame mlin v najem. — Dopise pod »Samski« na upravo.

5 do 6 voz nemške detelje

v bližini Ljubljane, se v košnji proda. — Naslov pove uprava »Slovenca« pod št. 4904.

UCITELJICA v Mariboru sprejme 2 deklici

v starosti od 8—12 let na dobro hrano in stano- vanje. — Cenj. ponudbe pod: »Učiteljica v Mari- boru« na upravo lista v Mariboru. 4925

Moderno STANOVANJE

z vsem komfortom, ob- stoječe iz 4 sob in pritli- klin, mirna lega, v sre- dini mesta, se odda s 1. avgustom. — Cenj. po- nudbe upravi »Slovenca« pod: »Solčno« št. 4926.

Mlinarskega vajenca

— ki je krščansko vzgojen, priden, pošten in zanesljiv, z dobrim šol. spričevalom, išče mesto za umetni mlin. — Naslov v upravi pod št. 4837

VAJENKA

za trgovino z mešanjem bla- gom išče mesto v Mariboru, Celju ali v Ljubljani k do- bri krščanski družini, kjer se skrbi za strogo krščan- sko vzgojo in kjer je hra- na in stanovanje v isti hiši. — Naslov v upravi št. 4838.

Učenec

(praktikant) in boljše hiše, se išče za kolonialno trgo- vino (akladišče in pisarno). — Ponudbe pod »Mariliv 200« na upravo Slovenca.

DEKLE

pridno, pošteno in za vsa hišna dela pripravno, do- bi takoj službo. Naslov v upr. Slovenca pod 4836.

Maturant

išče kakršnokoli službo. — Obvlada popolnoma slov. in arbohrv. jezik. — Cenjene ponudbe na naslov: Rafael BAT, tovarna cementa — Brod na Savi. 4900

Gostilna

in posetstvo, obstoječe iz ene gostilniške in ene stano- vanjske hiše ter vsemi drugimi gospodarskimi po- slopi, vrtom in 7 orajov arandiranega zemljišča, od- daljeno 15 minut iz Celja, se proda. — Ponudbe upra- vi »Slovenca« pod šifro: POSESTVO št. 4870.

Primerne službe

želi mladenič s 4letno prakso v notarski pisarni, več vseh pisarniških del. Samostojen zlasti v zemlje- knjižnih poslih. — Ponudba na upravo »Slovenca« pod: »Samostojna moč št. 4885.

Podobarski pomočnik ki je več v rezbarstvu, se takoj sprejme pri IVANU BUIH, kiparju na Vrhniki.

LEPO POSESTVO

z gospodar. poslopjem, v prav dobrem stanju, je naprodaj. — Pojasnila dá lastnik A. Košak, Bruna vas pri Mokronogu.

Prodajalcem hiš in posestev!

Za številne naše kupce iščemo večje število stanovan- skih in trgovskih hiš ter kmečkih posestev. Prijav- ljajte prodajo le v naši pisarni pisмено ali ustmeno, vse brezplačno! — Nobene vpisnine, nikakega predplačila! — Primerna provizija se plača le po izvr- šeni prodaji. Kdor proda svojem kupcu, ne plača ničesar! — Priznana najsolidnejša posredovalnica za posestva! Opozorjamo na naslov naše trdke! Informacije brezplačno!

»POSREDOVALEC«, družba z o. z., Ljubljana — Sv. Petra cesta št. 18 (v novem lokalu).

Otvoritev

čevljarskega tečaja

Zasebno učilišče za ČEVLJARSTVO otvori dne 20. julija PRIKROJEVALNI TECAJ. — Vse po- drobne informacije, ustmene ali pismente, daje J. STEINMAN, LJUBLJANA, Poljanska cesta 13 — strokovni učitelj in vodja tečaja.

M. U. dr. Elza Soss

zdravnica

ordinira od 19. jul. t. l. naprej v Kamniku (Šutna, poleg lekarne).

Vinske sode nove hrastove

tudi s pocinkanimi obroči pod ugod- nimi plačilnimi pogoji nudi

Zagrebačka tovarnica bačava d. d. Zagreb

pošt. pret. br. 162

Zadružna gospodarska banka d. d.

Brzoiav. naslov: Gospobanka

Ljubljana, Miklošičeva cesta 10

Telefon št. 57, 470 in 979

Račun poštno ček. urada št. 11.945

Podružnice: Celje, Djakovo, Maribor, Novisad, Sarajevo, Sombor, Split, Šibenik. Ekspozitura: Bled

Kapital in rezerve skupno nad Din 16,000.000.—, vloge nad Din 250,000.000.—

Trgovski krediti, eskompt menic, lombard vrednostnih papirjev, Sales deposits, nakup in prodaja valut in deviz, vloge na tekoči račun in vložne knjižice. — Direktne zveze z vsemi svetovnimi bankami.

Izvršuje vse bančne in borzne transakcije pod najugodnejšimi pogoji. — Prodaja srečk Državne razredne loterije.